

VOOR EEN SCHIJNTJE DE WERELD ROND / **MAMA
KOOKT ZO LEKKER** / DE REBELSE INSPIRATIE VAN
YVONNE BENSCHOP / **VRIENDEN VOOR HET LEVEN?**
TOT JE BENT AFGESTUDEERD!

nummer 3 / jaargang 14 / 24 oktober 2013

VOX

Onafhankelijk magazine van de Radboud Universiteit Nijmegen

A young man with a backpack and a cane is boarding a train. He is wearing a dark jacket and light-colored pants. The train is yellow and blue. The background shows a train station platform.

Enkeltje
Amsterdam

Het beste voor kinderen

Je vertrouwt je kind niet zomaar toe aan een ander. Wij begrijpen dat. Breng je zoon of dochter met een gerust hart bij ons zodat je kunt werken en/of studeren. Wij zijn er voor jou én we zijn in de buurt.

Kijk voor onze locaties op www.kion.nl

Je kunt bij ons 52 weken per jaar terecht, maar ook kiezen voor een schoolwekenovereenkomst of een 48 weken overeenkomst waarbij je zelf bepaalt in welke vier weken je kind niet komt. Vanzelfsprekend hebben we flexibele en incidentele opvang en de mogelijkheid om dagen te

ruilen. Voor meer informatie verwijzen we je graag naar onze website. Of bel met de afdeling Klantrelaties via (024) 382 26 55. Zij kunnen ook een vrijblijvende rondleiding voor je regelen.

Altijd opvang. Altijd in de buurt.

Karaktervolle locaties

Studiecentrum Soeterbeek

Ruimte voor concentratie

www.ru.nl/soeterbeek

reserveringsbureau@fb.ru.nl

of bel: 024 - 361 58 25

Uw locatie voor één of meerdaagse cursussen, seminars, vergaderingen, trainingen of conferenties. Ervaar de inspirerende rust.

Faculty Club Huize Heyendael

Dé ontmoetingsplek op de campus

www.ru.nl/facultyclub

facultyclub@fb.ru.nl

of bel: 024 - 361 59 79

Lunch en diner à la carte, ook arrangementen voor recepties, diners en feesten. Uitstekend geoutilleerde vergaderruimten.

Radboud Universiteit Nijmegen

Autoverhuur Nijmegen

Autoverhuur Nijmegen

Nieuwe Dukenburgseweg 13, 6534 AD, Nijmegen

Postbus 1130, 6501 BC Nijmegen

Tel. 024-3817161

SINDS 1992

Ooglaseren in Nijmegen!

Studentenkorting 20%

Excimer LASER CENTRUM NIJMEGEN

Excimer Laser Centrum Nijmegen

Driehuizerweg 325, 6525 PM Nijmegen

info@excimerlasercentrum.nl

www.excimerlasercentrum.nl

Bel ons voor info: 024 3604747

Taal verbindt.

Taaltrainingen

Start vanaf 20 januari.

Keuze uit 18 talen

Schrijf nu in.

WWW.RADBOUDINTOLANGUAGES.NL

Radboud **in'to** Languages

Expertisecentrum voor taal en communicatie van de Radboud Universiteit Nijmegen

VOX NR. 3 10/2013 INHOUD

P. 10 / ACHTERGROND /

Stop de mastermigratie!

P. 14 / PORTRETTEEN /

Waarom thuis wonen ook leuk kan zijn

P. 20 / INTERVIEW /

Valentijn Kuperus is een ramp voor het milieu

P. 30 / DE INSPIRATIE /

Yvonne Benschop over haar inspiratiebron(nen)

EN VERDER / P. 4 / NIEUWSFOTO / P. 6 / DIT WAS OKTOBER / P. 8 / OPINIE / P. 18 / APPS / P. 24 / UNDERGROUND / P. 35 / GEDICHT / P. 36 / CULTUUR / P. 38 / CAMPUS / P. 40 / HUISELIJKE KRINGEN

P.10

P.14

P.20

P.30

Foto cover: Erik van 't Hullenaar

REDACTIO NEEL

OP KAMERS

We hadden verwacht dat ze vechtend voor onze kraam zouden staan. Elkaar vertrappend om een deelnameformulier te bemachtigen voor de actie 'win een kamer' die Vox lanceerde tijdens de introductiemarkt. Maar ze werden niet gek, de eerstejaars. Ze vulden in alle rust een briefje in of liepen stoïcijns voorbij. "Willen jullie een kamer winnen?", vroeg ik een groep meisjes. Verongelijkt keken ze me aan. "Weet jij wel hoe duur dat is, een kamer?"

Waarom zouden ze op kamers gaan? Thuis hadden ze het 'fantastisch'! Een kamer leek een vies ding. Nu hadden ze gelijk wat dat laatste betreft; een studentenkamer is vaak onfris. Zie daar de winst van het leven op afstand van vader en moeder! Pas als je baalt van beschimmelde koffiefilters en ondefinieerbare beestjes, ondervind je dat schoonmaken nut heeft. Een van de ontelbare lessen die je leert als je op jezelf woont en waar je je hele leven profijt van hebt. Goed. Terug naar de realiteit: op kamers gaan is dus niet meer heilig. Op pagina 26 vertellen drie studenten over de voordelen van het thuis wonen. Alleszins redelijke argumenten. Toch denk ik weemoedig terug aan mijn bovenbuurman die zijn kleren waste met crèmespoeling (daar werd zijn spijkerbroek zo lekker zacht van) en urineerde in de dakgoot.

Annemarie Haverkamp
hoofdredacteur Vox

**'HEB JE NA HET AFSTUDEREN
NOG TIJD VOOR AL DIE MENSEN?'**

Vriendschappen / P. 26

OP KAMERS BIJ DE BOER

Eerstejaarsstudenten Duitse taal en cultuur Xander Zwaneveld (18, links) en Tom Menke (25) wonen tijdelijk in een camper op boerderijcamping De Hoge Hof in Groesbeek. Xander: "Ik dacht dat op en neer reizen van Veessen naar Nijmegen wel te doen was, maar dat viel erg tegen. Toen ik besloot een kamer te gaan zoeken, waren ze allemaal al vergeven." Inmiddels zijn de

studenten gewend aan het geloei van de koeien die in de wei pal naast hun veldje grazen. Tom: "Ik baal ervan dat ik het voetbal moet missen omdat wifi hier niet goed werkt. Maar, we komen in ieder geval wel aan studeren toe." **Foto:** Mona van den Berg

Lees het verhaal van Xander en Tom op www.voxweb.nl/camper

DIT WAS OKTOBER

VOLGENS PAUL VAN DEN BROEK

Mensen, laat uw gezicht eens zien bij een avondje Ethos of Science. Ik was er in oktober bij toen Ed Vosselman en Jan Bransen de dilemma's schetsten over onderzoek en onderwijs in de hedendaagse universitaire omgeving, en hoe het eigenlijk zou moeten. Wie beide hoogleraren kent, weet dat ze een ruime kloof zien tussen de werkelijkheid en hun ideaal. Vosselman beredeneerde vanuit zijn wetenschapsveld (accountancy) dat rekenschap afleggen voor onderzoekers meer moet zijn dan het tellen van publicaties. En Bransen, hoogleraar filosofie van de gedragswetenschappen, schetste de contouren van een geheel nieuw academisch landschap. Die massa's scholieren die uit automatisme de stap naar de universiteit zetten, doen er veelal goed aan eerst levenservaring op te doen of te gaan werken. Wie zinvolle vragen weet te stellen, is op de universiteit welkom, anders heeft studeren niet eens zo bar veel zin. Bij de nazit vertelt een van de organisatoren dat bij elke Ethos of Science-avond dezelfde verzuchting klinkt: we zijn met te veel. De woorden van de avond echoën nog na als de universiteit twee dagen later naar buiten brengt dat dit jaar 4.600 nieuwe eerstejaars

zijn binnengetreden, een topjaar voor Nijmegen. Die groei van liefst 20 procent ten opzichte van vorig jaar brengt niet meteen de vlag in top. Natuurlijk, iedereen wordt welkom geheten, maar het feest dat het voor iedereen zou moeten zijn wordt getemperd. De mooie score van 7,9 die studenten aan het Radboud-onderwijs geven, zal als een magneet hebben gewerkt, maar is tevens een succes dat in zijn nadeel kan omslaan, want zo veel studenten zo veel onderwijs geven in een liefst persoonlijke setting, zet een hypotheek op het werkplezier van al die mensen aan wie dit succes is te danken. De hoogleraren spraken na afloop van de Ethos of Science over de publicatiedruk, waar veel onderzoekers mee hebben te maken, maar die zij dankzij hun positie als hoogleraar voor zichzelf konden relativeren, zodat ze kunnen doen waar hun hart ligt: boeken schrijven en lezingen verzorgen; ook als daar nauwelijks punten mee zijn te verdienen. De dubbele moraal is niet wat zorgen baart, maar de prikkels die in de universiteiten zijn ingebouwd. Meer studenten, meer publicaties – het is die drift naar meer die belemmert dat wij allen vol arbeidsvreugde ons hart kunnen volgen.

GETWEET

@pietheinpeeters
90 jaar @RUNijmegen. Dan denk ik aan zaalvoetbal tegen docenten waarin frustraties over cijfers werd afgereageerd. #Radboud90

IN HET NIEUWS

AANZOEK Helaas heren. De tijd dat we onze vrouwmensen konden afschepen met een vage trouwbelofte ('Ik wacht nog op het juiste moment') is voorbij. Ze creëren het juiste moment zelf wel. Zo ondervond alumnus Rik toen zijn vriendin Suzanne – tevens RU-alumnus – hem ten huwelijk vroeg in het Universitair Sportcentrum, de plaats waar ze elkaar hebben ontmoet.

LOBBY Normaliter bestudeert het Centrum voor Parlementaire Geschiedenis (CPG) het lobbywerk op en rond het Binnenhof. Maar de dreiging van een flinke bezuiniging dwong directeur Carla van Baalen zelf de mouwen op te stropen en een lobby op te zetten. Met succes, zo blijkt. Het CPG verliest de subsidie van het rijk, maar wordt door een keur aan geldschietters van de ondergang gered.

TAALTOOL Taalkundestudent Wessel Stoop ontwikkelde een programmaatje dat bij het typen van het begin van een zin al kan raden hoe de zin afloopt. Het programma baseert zich op je schrijfverleden. Grappig feitje: de kans dat de voorspelling van de taaltool klopt, neemt enorm toe als Stoop ook de tweetberichten of blogteksten van vrienden van de 'hoofdpersoon' meeneemt in zijn analyse. Blijkbaar delen schrijvers een bepaalde schrijfstijl met hun vrienden.

RADBOUDUMC Dat hele UMC St Radboud bekte natuurlijk voor geen meter, daarmee maak je geen *significant impact on health care*. De oplossing? UMC achter Radboud zetten, natuurlijk. Want: "We heten Radboud en we zijn

BOVEN HET MAAIVELD

VOOR
 DAGELIJKS
 NIEUWS:
 VOXWEB.NL

Foto: Mark Merks

YOUPIE! De managementfaculteit bestaat 25 jaar en strikte Youp van 't Hek voor een colleegetour. Het advies dat 's lands bekendste cabaretier de managers in spe meegaf? "Ik vind ze heel raar, die managers. Stop ermee, ga van die opleiding af."

een umc", aldus een woordvoerder. De 'St' moest helaas sneuvelen. Te lelijk. Radboudstumc, dat is geen gezicht. Dus gaat het Radboudziekenhuis voortaan door het leven als Radboudumc.

ONTSLAGEN De naam Radboudumc (denk er aan, Rad-boud-umc, niet Rad-bou-dumc) kreeg direct een landelijke vuurdoop. Een ontslagen hoogleraar spande een zaak aan, werd in hoger beroep in het gelijk gesteld en kreeg vervolgens een schadevergoeding van minimaal vier ton – wellicht oplopend tot negen ton – toegewezen. De landelijke pers dook er natuurlijk bovenop en de nieuwe naam deed vrolijk de ronde. Fraai staaltje viral marketing, petje af.

BERCHMANIANUM Het monumentale kloostercomplex Berchmanianum aan de Houtlaan komt in het bezit van de universiteit. Wanneer alle huidige bewoners – het Berchmanianum doet dienst als verzorgingstehuis – zijn verhuisd naar een nieuw pand in Brakkenstein, wordt het klooster eerst verbouwd. Daarna

nemen het universiteitsbestuur en ondersteunende diensten er hun intrek.

DERTIGERSDILEMMA Tijdens een drukbezochte alumnidag had onder andere een filmdebat plaats. Thema? Het dertigersdilemma, in het geval van twintigers quarterlife-crisis gedoopt. Het betreft een crisis van existentiële aard, die niet op te lossen is door een sportauto te kopen (geen baan immers). De hoofdvragen? 'Ze zeiden dat je alles kon worden, maar het lukt niet.' Faal jij? Of zijn de verwachtingen te hoog?

UNIVERSITEIT NL De Nijmeegse hoogleraren Daniël Wigboldus (Sociale Psychologie) en Roel Schutgens (Algemene Rechtswetenschap) zullen te zien zijn in de collegereeksen van de Universiteit van Nederland, een online wetenschapsprogramma. Beiden zijn geselecteerd omdat ze bekend staan als 'professoren die een zaal kunnen betoveren'. Wigboldus en Schutgens geven elk vijf colleges van een kwartier. De opnames moeten nog worden gemaakt.

WAARVAN AKTE

'De rampenplannen waar in Nederland op wordt geoefend, gaan altijd uit van preventief evacueren [...] Er is een alternatief dat in bijna geen enkel rampenplan wordt meegenomen: verticaal evacueren. Gewoon omhoog gaan, dus.' Waterkundige Bas Kolen legt in *de Volkskrant* van 1 oktober uit dat in het geval van overstromingen op het dak gaan zitten beter werkt dan in de file aansluiten.

Foto: Dick van Aalst

Zo veel studenten staan er dit jaar ingeschreven aan de Radboud Universiteit. Dat zijn er dik duizend meer dan vorig jaar, maar weer minder dan het jaar daarvoor. Van groeipijn is volgens woordvoerder Martijn Gerritsen dan ook geen sprake. "Deze aantallen zijn niet nieuw." De faculteit der managementwetenschappen kan in aantallen de grootste toename noteren: 299 extra inschrijvingen. Procentueel is de bètafaculteit de grootste groeier, met 13,1 procent meer inschrijvingen. Over het algemeen mag de universiteit deze groei dan wel kunnen bolwerken, bij enkele studies leidt het toch tot problemen. Zoals bij de opleiding biologie, die 34 procent meer eerstejaars mocht verwelkomen (van 177 naar 237 studenten). De opleiders overwegen de Schouwburg als extra collegezaal te gaan gebruiken om de drukte op te vangen.

Thijs Eijsvogels

Hoe gezond is dat nou helemaal, vijftien kilometer hardlopen? Thijs Eijsvogels (29), postdoc bij de afdeling Fysiologie van het Radboudumc, doet er onderzoek naar. Hij is op zoek naar de verschillen tussen deelnemers aan de dertigste Zevenheuvelenloop (zondag 17 november) en 'gewone' mensen. Hamvraag is natuurlijk of hardlopers gezonder zijn dan personen die zich liever niet in het zweet werken. Zijn ze minder vaak ziek? Gebruiken ze minder medicijnen? "We hebben zeventuizend lopers in ons bestand die we een vragenlijst laten invullen", vertelt Eijsvogels. "Dit onderzoek loopt al sinds 2011. Nieuw is dat we nu ook

mensen ondervragen die niet meer aan de Zevenheuvelenloop deelnemen. Hoe vergaat het hen?" De afdeling fysiologie doet ook onderzoek naar Vierdaagslopers. De verschillen tussen Zevenheuvelenlopers (hoge inspanningsintensiteit) en Vierdaagslopers (matige inspanningsintensiteit) worden ook weer onderzocht. Eijsvogels rent zelf niet over de zeven heuvels. Hij is in november op een congres in Amerika. "Bovendien ben ik een korte afstandloper. Ik heb vorig jaar meegedaan aan de sprinttriathlon: vijf kilometer rennen, twintig kilometer fietsen en vijfhonderd meter zwemmen."

VOX VRAAGT

UNIVERSITEIT, NEEM EEN VOORBEELD AAN DE PAUS!

Het verbeteren van de reputatie is door het universiteitsbestuur uitgeroepen tot speerpunt van beleid. Reputatiedeskundige en hoogleraar Cees van Riel, alumnus van de Radboud Universiteit, plaatst kanttekeningen bij de ambities om de reputatie te verbeteren. 'De buitenwacht is belangrijk, maar vergeet nooit je eigen mensen.'

Bestuurders van grote ondernemingen, maar ook van universiteiten, hebben de neiging zich te laten opjagen door allerlei ranglijstjes. Ook de academische wereld kent er vele, de QS-ranking, Times Higher Education en allerlei andere lijsten die mensen vooral hebben bedacht om zelf iets te kunnen verkopen. Ze zijn eigenlijk vooral leuk voor de media; een bestuurder kan over zulke lijstjes niet relaterend genoeg zijn. Dat de Radboud Universiteit reputatie hoog op de agenda zet, is verstandig, zeker als je weet dat onderwijs en onderzoek kwalitatief piekfijn in orde zijn. Dan moet je dat ook laten zien, conform de aloude slogan: be good and tell it. Instellingen met een goede reputatie hebben lagere transactiekosten, kunnen dus eenvoudiger goede mensen aantrekken, krijgen gemakkelijker iets gedaan van de overheid en vinden financiers sneller bereid om te investeren. En wat nog het allerbelangrijkst is: de trots van de mensen die bij je werken wordt groter, net als de trots van je studenten en alumni. De essentie van reputatiemanage-

ment is dat je die trots weet te verankeren binnen je instelling. De buitenwacht is belangrijk, maar vergeet nooit je eigen mensen. Wat helpt is als je intern duidelijke regels hebt, bijvoorbeeld over het respect dat je van je mensen verlangt naar de studenten toe. En ben dan niet terughoudend om korte metten te maken met mensen die ze overschrijden. Sommige dingen kunnen écht niet en die moet je aanpakken.

Reputatiemanagement is iets van de hele organisatie, niet alleen van de top. Het begint wel bij de top, met het stellen van goede voorbeelden. Het beleid van het college van bestuur om vermaarde hoogleraren en andere onderzoekers tijdelijk aan de Radboud Universiteit te verbinden, is een prachtig voorbeeld. Heel verstandig. En iedereen moet meedoen, het is van belang dat alle medewerkers zich betrokken voelen, dat ze het gevoel uitdragen dat ze werken op een universiteit waar ze trots op zijn. Het is daarom niet verkeerd om de boegbeelden die je hebt, in Nijmegen denk ik dan vooral aan de neurowetenschappers van het Donders Instituut, op het schild te heffen. Bestuurders zijn daar vaak terughoudend in, omdat het gevaar bestaat dat je een onder- en bovenklasse gaat definiëren. Daar moet je inderdaad goed op letten, toch ben je alleen onderscheidend als je het licht laat schijnen op de echt evidente bewijspunten van excellentie. Heel lang heeft reputatiemanagement vooral gekoerst op 'be good and tell it'. In de huidige tijd is dit niet meer genoeg. Een instelling die zich wil onderscheiden moet

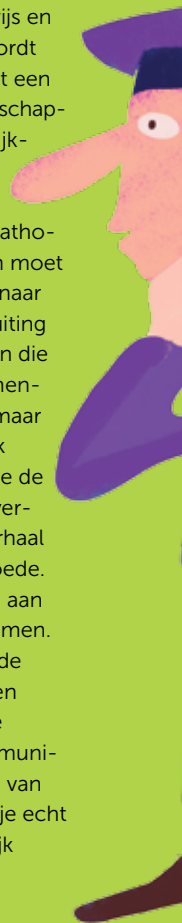
een stapje verder gaan. Ondernemingen met een sterke reputatie slagen erin hun kwaliteiten te laden met een aansprekend verhaal. Bij de Radboud Universiteit denk ik onmiddellijk aan de emancipatie-universiteit, een rol die de Nijmeegse universiteit van oudsher heeft vervuld. Eerst de emancipatie van het katholieke volksdeel, vanaf de jaren zeventig de emancipatie van bevolkingsgroepen die voor het eerst academische vorming kregen. Daar ben ik ook zelf een voorbeeld van, als eerste in de hele familie die kon gaan studeren. Die sociale missie moet de Radboud Universiteit opnieuw tot leven brengen. Naar Nijmegen kom je niet alleen omdat er onderwijs en onderzoek van topniveau wordt aangeboden, maar omdat dit een universiteit is die je in je maatschappelijke rol en verantwoordelijkheid naar een ander niveau kan brengen. Zo'n visie is weliswaar verankerd in het katholieke geloof, maar die kan en moet je in de huidige tijd vertalen naar waarden die ook een aansluiting mogelijk maken met groepen die in feite door het zelfde normenpatroon gedreven worden, maar een ander label gebruiken. Ik denk aan de nieuwe paus, die de aloude boodschap weet te verkondigen met een nieuw verhaal over de bestrijding van armoede. De Radboud Universiteit kan aan deze Paus een voorbeeld nemen. Bij reputatiemanagement is de continuïteit van je verhaal een voorwaarde voor succes. De essentie van succesvol communiceren schuilt in de herhaling van organisatiekenmerken waar je echt trots op bent. Je zou eigenlijk iedere medewerker moeten

OPINIE

**ZELF EEN OPINIE
INSTUREN KAN OOK**

MAIL 'M NAAR
REDACTIE@VOX.RU.NL

DE REDACTIE HEEFT HET RECHT
DE BRIEF IN TE KORTEN.

emdé

vragen op de achterkant van een businesscard een eigen invulling te geven van het tweede deel van de zin: 'Ik ben trots op de Radboud Universiteit, omdat ...'. Zou ik in Nijmegen werken, dan zou ik het ontbrekende deel aanvullen met 'omdat deze universiteit mij de kans biedt om tot bloei te komen, wetenschappelijk en als mens'.

Tot slot, nog een welgemeende waarschuwing aan mijn Alma Mater. Focus in reputatiemanagement op zaken die positief zijn en probeer niet geforceerd zaken die iets minder prominent zijn tot iets fraais te maken met glossy brochures en YouTube filmpjes. Aan de Erasmus Universiteit, waar ik werk, moeten we zien te leven met het feit dat we in Rotterdam zijn gelegen. En wat in die stad gebeurt en hoe dit door de buitenwacht wordt beleefd, beïnvloedt de reputatie van elke instelling. Rotterdam is geen Amsterdam, universiteiten als Twente, Nijmegen en Groningen behoren nu eenmaal niet tot het centrum van het land. Steek bij reputatiemanagement dus geen energie in zaken die je toch niet kunt veranderen. Benoem vooral je sterke kanten. Nijmegen heeft er meer dan genoeg van, sterker: ze heeft in dit land een uniek verhaal te vertellen.

Cees van Riel is hoogleraar Corporate Communication bij de Rotterdam School of Management, onderdeel van de Erasmus Universiteit. Van Riel, wereldwijd vermaard om zijn reputatie-onderzoeken van ondernemingen, studeerde in Nijmegen communicatiewetenschap en economische geschiedenis.

COLOFON

Vox is het maandelijks onafhankelijk magazine van de Radboud Universiteit Nijmegen.

Redactie-adres: Comeniuslaan 6
Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen
Tel: 024-3612112 Fax: 024-3612874
redactie@vox.ru.nl
www.voxweb.nl / @voxnieuws

Redactie: Paul van den Broek, Annemarie Haverkamp (hoofdredacteur), Jolene Meijerink, Mark Merks, Martine Zuidweg

Beeldredactie: Dick van Aalst, José Koot

Columnisten: Lieke van Berg, PH-neutraal

Aan dit nummer werkten mee: Lydia van Aert, Jelko Arts, Tim van Ham, Marlin Janssen, Jorg Leijten, Simon Mamahit, Robin Oostrum, Irene Schoenmacker, Joep Sistermanns, Freek Turlings, Soesja Verheijen, Jozien Wijkhuijs

Fotografie: Bert Beelen, Mona van den Berg, Duncan de Fey, Anne Gerritsma, Erik van 't Hullenaar, Gerard Verschooten

Illustraties: emdÉ, Menah, Roel Venderbosch

Vormgeving en opmaak:

Gloedcommunicatie, Nijmegen

Advertenties: Bureau van Vliet
Tel: 023-5714745

zandvoort@bureauvanvliet.com
advertentie@vox.ru.nl

Abonnementen: Personeelsleden, studenten: €25,-. o.v.v. student- of personeelsnummer. Overigen: €35,- over te maken op ING-Bank 1363505 t.n.v. Stg. KU Radboud Universiteit, Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen

Adreswijzigingen: Abonnementen-administratie Vox

Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen
Tel: 024-3615804

Druk: MediaCenter Rotterdam

Vox Campus

Mededelingen of berichten voor Vox Campus kunt u sturen naar: voxcampus@vox.ru.nl

De volgende Vox verschijnt op 21 november.

Eerstejaars werven lukt de Radboud Universiteit uitstekend, maar de studenten vasthouden na hun bachelor blijkt een stuk lastiger. De universiteit gaat alle zeilen bijzetten om de vertrek golf te keren en om méér masterstudenten van elders te werven. "We hebben te lang zitten slapen."

Tekst: Paul van den Broek en Jolene Meijerink
Foto's: Erik van 't Hullenaar

ENKELTJE A

"**D**e master aan de Universiteit van Amsterdam had me meer te bieden dan die in Nijmegen, het voelde alsof ik weer opnieuw ging studeren." De verzuchting van student Bibi Lamers, inmiddels afgestudeerd aan de UvA, staat model voor de groeiende uitstroom van studenten die Nijmegen achter zich laten na hun bachelor. Het zijn er te veel, vindt het college van bestuur, reden om per direct een hele reeks maatregelen af te kondigen.

De kille cijfers: vorig jaar hielden zeshonderd Nijmeegse studenten het na hun bachelor voor gezien, meer dan drie keer zo veel dan twee jaar daarvoor. Dit zou nog geen ramp zijn als Nijmegen de uitstroom wist te compenseren met een minstens zo grote groep instromers. Maar dat gebeurt niet. Tegenover de 600 vertrekkers noteerde Nijmegen 289 nieuwkomers,

een nettoverlies van 311 masterstudenten. Het aantal binnenkomers groeit ook, maar slechts mondjesmaat. Margot van Mulken, hoogleraar Internationale bedrijfscommunicatie, is aanvoerder van de stuurgroep die plannen heeft bedacht om het tij te keren. "We moeten ten minste quitte gaan spelen, met name door het werven van veel meer masters uit het buitenland."

Het college van bestuur acht de urgentie zo hoog, dat de eerste maatregelen (uit een reeks van tien aanbevelingen van de stuurgroep) al in gang zijn gezet. De ambitie: binnen drie jaar telt de universiteit minstens evenveel binnenkomers als vertrekkers. En die nieuwkomers moeten vaker dan nu uit het buitenland komen – de 28 Engelstalige masters heeft de universiteit niet voor niets. Op dit moment is een op elke veertig Nijmeegse masterstudenten van buitenlandse origine (2,4 procent, tegenover

5,5 procent landelijk). Binnen enkele jaren moet Nijmegen ook op dit punt uit het moeras zijn: dan moet zes procent van de masterstudenten internationaal zijn. Deze migrantenstroom zal het onderwijs bovendien goed doen, zo liet een extern adviesbureau onlangs aan Nijmegen weten: 'Opleidingen met buitenlandse studenten hebben een hoger studiesucces.'

De grachtengordel

Waarom verlaten die zeshonderd Nijmegenaren de campus om hun heil elders te zoeken, en waar ligt dat heil dan? Nieuw Nijmeegs onderzoek leert dat de helft sowieso (even) geen zin heeft om verder te studeren: het geld is op, de interesse weggezakt, of ze willen een jaartje gaan reizen. De andere helft studeert door. 26 procent vertrekt naar het buitenland en 21 procent naar de Universiteit van Amsterdam – de grootste magneet voor Nijmeegse studenten.

AMSTERDAM

Een deel van de exodus valt op geen enkele manier te stoppen, zo leert het vertrouwelijk onderzoek van de universiteit. Van Mulken: “In de hoek van de letterenstudies en sociale wetenschappen vertrekken relatief veel studenten vanwege een behoefte aan verandering.” Ofwel: de grachtengordel met het cultureel vertier trekt. “Bovendien is het voor een groep met het oog op het beroepsperspectief gewoon handiger om dichterbij potentiële werkgevers te zitten.”

Een ander vertrekmotief is simpelweg dat de gewenste master alleen elders wordt aangeboden, een vertrek golf die ook met geen deltaplan valt te keren. Waar wel wat aan valt te doen: de vertrekkers die Nijmegen de rug toekeren uit ontevredenheid over de opleiding.

Als een van de actiepunten noemt Van Mulken het afstoffen van menig Nijmeegse master. “Masters moeten meer ruimte maken voor oriëntatie op het werk na de opleiding, de

‘NIET VASTPINNEN OP ÉÉN UNIVERSITEIT’

Laurens Mosselman (23) studeerde bedrijfskunde in Nijmegen en doet nu de master *Supply chain management* aan de Universiteit van Tilburg

colleges en projecten. Zo kwam ik uit bij de master *Supply chain management*. Nijmegen heeft een sociale focus op bedrijfskunde; in Tilburg ligt de nadruk op de economische kant. Door die verschillende invalshoeken heb ik een breder begrip van het vakgebied gekregen. De overstap naar Tilburg maakte dat ik weer zin kreeg om te studeren. Ik zou andere studenten willen meegeven zich niet vast te pinnen op het aanbod van één universiteit. Het is belangrijker echt voor *jezelf* na te gaan of je nog plezier hebt in wat je doet. Want juist die interesse in je studie maakt het makkelijker je opleiding met succes af te ronden.”

“Het lag niet aan de stad of de mensen; ik woon nog steeds met veel plezier in Nijmegen. De reden dat ik voor Tilburg koos, was dat ik mijn studie niet meer leuk vond. Mijn bachelorthesis en de laatste vakken maakte ik met tegenzin af. Ik wilde niet *nóg* een jaar zo studeren. Om een goede keuze te kunnen maken, heb ik een lijstje samengesteld met cursussen die ik interessant vond tijdens de bachelor. Dat lijstje vergeleek ik met het aanbod van de andere universiteiten. Daarnaast vroeg ik vrienden die elders studeerden wat zij vonden van hun

MASTERS IN DE ETALAGE

Op advies van de stuurgroep is alle faculteiten gevraagd een 'etalagemaster' naar voren te schuiven. Deze krijgen al op korte termijn extra aandacht in de positionering, werving en communicatie. Het nieuwe elan krijgt met folder en website gestalte middels onder meer filmpjes,

aansprekende alumni, contacten met bedrijven en aandacht voor prijzen en illustere hoogleraren. Het concept van de etalagemaster vormt een blauwdruk voor de overige masters. Vijf faculteiten hebben inmiddels een etalagemaster aangewezen:

FILOSOFIE: FILOSOFIE VAN EEN WETENSCHAPSGEBIED

LETTEREN: NIEUWE MEDIA, TAAL EN COMMUNICATIE

FNWI: CHEMISTRY

GENEESKUNDE: MOLECULAR MECHANISMS OF DISEASE

MANAGEMENTWETENSCHAPPEN: POLITICOLOGIE

HET PROBLEEM IS URGENT: VOORAL LETTEREN, RECHTEN EN MANAGEMENTWETENSCHAPPEN KOMEN IN DE RODE CIJFERS ALS DE TREND NIET KEERT

'MEER HALEN UIT MIJN STUDIE'

Bibi Lamers (24), deed de bachelor communicatie- en informatiewetenschappen in Nijmegen en stapte toen over naar de master Corporate communicatie aan de UvA

hoek vond ik een meerwaarde. Ik kreeg weer het gevoel dat ik nieuwe dingen leerde, dat beeld had ik niet bij de master in Nijmegen.

De manier van college geven en toetsen (een deel van je cijfer is een participatiecijfer) moedigt studenten in Amsterdam aan zich te verdiepen in de stof. Docenten staan dichtbij de studenten. We noemen elkaar bij de voornaam en er wordt getutoeerd. Dat geeft de opleiding een warme en vertrouwelijke sfeer. Daarnaast is er meer interactie tussen docenten en studenten, maar misschien is dit typerend voor iedere master. Of andere studenten mijn voorbeeld moeten volgen? Dat ligt aan de persoon. Ik kon geen enthousiasme opbrengen voor de master in Nijmegen. Kan een ander dat wel, dan moet 'ie vooral blijven. Al zorgt studeren aan een nieuwe universiteit er natuurlijk wel voor dat je fris blijft."

"Na mijn bachelor dacht ik: 'er valt meer uit mijn studie te halen'. De Nijmeegse master die erop volgde, vond ik een herhaling van de stof uit de bachelor. Tips van de studenten om de opleiding interessanter te maken werden niet optimaal benut en dat vond ik een gemis. Toen ik over de master Corporate communicatie in Amsterdam las, was ik meteen enthousiast. In Nijmegen lag de focus op één theorie of wetenschapper, in Amsterdam kwamen ook andere theorieën en wetenschappers aan bod. Die andere inval-

banden met de praktijk verstevigen." Wat ook een rol speelt bij vertrek is dat Nijmeegse docenten hun studenten aanraden om na hun bachelor de campus te verlaten: elders is het beter, zo luidt het dan. "Maar dat is niet altijd waar. Soms weten docenten zelf niet eens wat er in Nijmegen te halen valt. We mogen wel wat meer reclame maken voor onszelf."

Mastermigratie

De relatief grote uitstroom heeft weinig met het aanbod te maken. Nijmegen telt een rijk scala aan masters: 72 opleidingen, met naast de 28 Engelstalige studies 11 researchmasters. Het totale pakket omvat een opvallend groot aantal studies die tot de beste van het land behoren.

De vraag die ook de stuurgroep van Van Mulken zich stelde: hoe kan dit aanbod zo lang onder het maaiveld zijn gebleven? Het antwoord ligt in het verleden. Bij de invoering van het bachelor-masterstelsel in 2002 verkondigde Nijmegen de boodschap dat het niet de bedoeling is om na de bachelor van universiteit te wisselen. Studenten die al binnen waren, moesten vooral blijven, het werven van studenten van elders was ongepast. Masterwerving kreeg dus nauwelijks aandacht, wat geen ramp is als studenten na hun bachelor inderdaad blijven. Dat leek enkele jaren het geval, maar sinds 2010

'EEN NIEUWE START MAKEN'

Geert Hensgens (25) studeerde biologie in Utrecht en volgt nu de master Biologie in Nijmegen

logie heel algemeen, behalve aan de Radboud Universiteit. Ik kende hier niemand en dat was heel leerzaam. In Utrecht begon ik aan mijn studie met klasgenoten van de middelbare school die ook biologie gingen studeren. Je hebt dan de neiging keuzevakken op elkaar af te stemmen. Nu was ik aangewezen op mijn eigen keuzes.

De master die ik volg is heel internationaal. Er wordt veel samengewerkt met de universiteit van Duisberg-Essen en ik heb college met studenten uit het buitenland. Dat vind ik leuk. Het fijne van een master volgen in een andere stad, is dat je een nieuwe start kunt maken. Natuurlijk is het ook voordelig om je bachelor en je master aan dezelfde universiteit te doen, want dan ken je de docenten en weet je hoe het er op de instelling aan toe gaat. Maar ik heb mijn overstap niet ervaren als obstakel."

"Mijn zus studeerde hier al en vertelde me dat de begeleiding in Nijmegen beter was dan in Utrecht. Dat docenten meer tijd voor je vrijmaken. Dat was niet mijn reden om over te stappen, maar ze had gelijk. De afstand tussen docent en student is hier kleiner. De nadruk ligt erg op samenwerken.

Ik kwam naar Nijmegen omdat ik verdieping zocht na mijn bachelor. Aan de meeste universiteiten is de master Bio-

treedt een kentering op: steeds meer studenten maken met het oog op hun toekomst een serieuze, nieuwe afweging en verkassen naar elders voor hun master. Werd Nijmegen wakker? Margot van Mulken: "Onze conclusie op dit punt is hard: we hebben met z'n allen zitten slapen. We hebben niet gereageerd toen de mastermigratie op gang kwam. Onbegrijpelijk."

Van Mulken wil niet te lang stilstaan bij het verleden, maar schuift liever haar 'tienpuntenplan' naar voren om de schade te herstellen. "Het probleem is urgent: vooral letteren, rechten en managementwetenschappen komen in de rode cijfers als de trend niet keert. Temeer omdat in de nabije toekomst ook de bachelorinstroom afneemt."

Pronkstukken

Aanbeveling nummer een in het tienpuntenplan: assertiever werven. "We zijn in Nijmegen te braaf. We denken bovendien niet consistent na over waar we echt goed in zijn, en hoe we dat kunnen uitdragen." De geringe prioriteit van de werving komt terug in de verstoffte namen van de Nijmeegse masters, zoals 'Letterkunde', 'Nederlands recht' of 'Filosofie van een bepaald wetenschapsgebied'. "De naamgeving moet aansprekender worden", vindt Van Mulken. Er zijn in Nijmegen inmiddels enkele varianten in

het leven geroepen die wél het goede voorbeeld geven: 'Literair bedrijf' en 'Digital security'. Zo'n aansprekend label moeten we op al onze masters plakken. Alle faculteiten is verzocht één modelmaster naar voren te schuiven, wat zeven pronkstukken moet opleveren in de nieuw op te tuigen etalage met opleidingen (zie kader pagina 12). "Wij denken dat de andere masters van de faculteiten kunnen meeliften met de aandacht die deze gaan trekken, en dat alle masters komende jaren een vergelijkbaar stramien zullen gaan volgen", aldus Van Mulken.

Van Mulken denkt dat Nijmegen in drie jaar het tij kan keren, ondanks de grote groep die zal blijven vertrekken omdat ná hun bachelor de wijde wereld trekt. "Natuurlijk, de uitstroom houdt verband met het feit dat wij geen Randstad zijn, maar daar hoeft je je niet bij neer te leggen." Waarom geen campagne met de gemeente, andere onderwijsinstellingen en de provincie om Nijmegen in den lande beter op de kaart te zetten, vraagt Van Mulken zich af. "Dat kan de universiteit niet alleen. Oké, we zijn geen Randstad, maar benoem dan wat we wél zijn. Er zijn genoeg redenen waarom het aantrekkelijk is om naar Nijmegen te komen. *Show it!* Durf je op de borst te kloppen. We moeten af van die besmukte bescheidenheid." ★

COLUMN

PH-neutraal

PH-neutraal is **docent en onderzoeker** aan de Radboud Universiteit.

Plagiaat

Jezelf plagiëren, kan dat eigenlijk? Ja, dat bestaat. Met zelfplagiaat light – want, mét bronvermelding – heb ik mijn doctorstitel bij elkaar gecopypaste, maar dat telt natuurlijk niet, juist vanwege die bronvermelding. Dus wetenschappelijk zit het bij mij wel snor. Maar als columnist?

Het valt niet mee om altijd even origineel te zijn. Soms speel ik dus wel eens leentjebuur bij een eerder schrijfsel, maar dan doorgaans met een nieuwe twist erin. Hoe vaak kan ik bijvoorbeeld schrijven over mijn eigen introductie zonder op de een of andere wijze in herhaling te vallen? En ieder jaar is er weer een introductienummer. Plagiaat ligt op de loer, het is soms balanceren op een slapkoord, al is het maar omdat ik niet elke keer dezelfde mensen wil beledigen.

En het komt vaker voor dan je denkt, dat een columnist andersmans werk als eigen productie inlevert of een eigen column gewoon voor de tweede keer laat afdrucken. Google maar eens op 'columnist' en 'plagiaat' en je vindt niet de minste namen. Fareed Zakaria bij het Amerikaanse blad *Time Magazine* bijvoorbeeld, of Johann Hari van de Britse *The Independent*. Geschorst of op non-actief gesteld na plagiaatkwesties. En dat zijn dan nog maar voorbeelden van plagiërende columnisten van wie het vergrijp aan de dag is gekomen. Laat ik er maar rond voor uitkomen: ook ik ben schuldig. Het grappige is dat geen lezer het heeft opgemerkt, hetgeen wellicht iets zegt over de mate waarin mijn columns worden gelezen. Wél ontving ik – en dat is opvallend want doorgaans reageert er geen hond op mijn columns – van twee Radboudianen complimenten voor mijn stukje in de vorige *Vox*. Laat dat nou net mijn allereerste gerecyclede column zijn, letterlijk dezelfde als in het septembernummer van vorig jaar, maar van een blijkbaar tijdloze schoonheid. Je zou bijna denken dat de impact van een column groter wordt wanneer die voor de tweede keer wordt gepubliceerd. Nu maar hopen dat de redactie in deze editie niet weer een PH-neutraal van een jaar geleden afdrukt. Ik meen mij te herinneren dat ik in de oktobercolumn mijn directe collega's heb beledigd, en dat brandje is pas net geblust...

Noot van de redactie:

De column die PH-neutraal schreef voor *Vox 3*, maar die dus per ongeluk nooit werd gepubliceerd, is te lezen op www.voxweb.nl/parkeercoach

WIJ WONEN THUIS

Tekst: Joep Sistermanns en Soesja Verheijden. Foto's: Duncan de Fey

Een echte student woont op kamers. Geldt dat nog? Steeds meer studenten blijven bewust thuis wonen.

Thuis-thuis, bij hun ouders. Judith, Geert en Amber bijvoorbeeld. Want beginnen met studeren is al een

cultuurschok op zich. En weet je wel wat dat kost, op kamers gaan? Bovendien is er meer dan studeren. Denk aan topsport. En na een lange dag college liggen de piepers bij thuiskomst al te dampen op je bord.

**JUDITH VAN
MEIJEL (22):
'IK HEB NIET
HET IDEE DAT IK
IETS MIS'**

Volgt: de master Nieuwe media, taal en communicatie en woont bij haar ouders in Horst.

Reistijd: 45-60 minuten

"Ik doe aan wedstrijdzwemmen en train zeven keer per week. Elke dag zwem ik een uur of anderhalf. Op woensdag train ik twee keer en 's zondags ben ik vrij. Op kamers gaan in Nijmegen is niet handig, omdat ik elke dag naar Horst moet om te trainen. Overstappen naar een zwemclub in Nijmegen? Dat wil ik niet, omdat ik gewend ben aan de trainingswijze bij de club in Horst. Hoe ouder je wordt, hoe moeilijker je went aan een andere manier van trainen. Ik heb thuis een heel fijne trainer, dus ik blijf graag daar. Het zwemmen is een uit de hand gelopen hobby; later wil ik er niets mee doen. Ik wil na mijn studie gewoon een baan vinden in mijn afstudeerrichting. Wel heb ik een streefdoel dat ik wil behalen voor ik stop met wedstrijdzwemmen: nummer drie van Nederland worden. Nu sta ik ergens tussen plaats vier en tien. Op de universiteit kun je een topsportstatus aanvragen, dan mag je langer over je studie doen. Dat heb ik niet gedaan, omdat ik als 'gewone' student aan alles wil meedoen. Ik heb niet het idee dat ik een stuk studentenleven mis. Misschien omdat ik niet wéét wat ik mis, aangezien ik het niet heb. Met medestudenten onderneem ik leuke dingen, zoals uit eten gaan of naar de bios. En ook al woon ik thuis, ik ben zeker zelfstandig geworden. Voor het zwemmen regel ik alles zelf en vanwege het drukke trainingsschema moet ik mijn tijd voor studie en vrije tijd heel zorgvuldig inplannen. Dat doen mijn ouders natuurlijk niet voor me."

GEERT SMELT (25) 'MIJN OUDERS VINDEN HET GEZELLIG'

Is: zevendejaars masterstudent informatica. Hij woont nog bij zijn ouders, in Elst.

Reistijd: 30-45 minuten

"De verbinding Nijmegen-Elst is heel goed. De hele dag door rijden er bussen en de trein gaat zes keer per uur. Ik pak ook wel eens de fiets, dan ben ik in drie kwartier op de uni. Dat ik zo makkelijk op en neer kan, is een van de redenen waarom ik nooit op kamers ben gegaan. Overwogen heb ik het wel hoor, zeker de laatste jaren. Maar het leek me weinig zinvol, zo laat in mijn studie. Of ik veel mis doordat ik thuis

woon? Dat valt mee. Als ik in Nijmegen ga stappen, blijf ik bij iemand slapen of pak ik de fiets naar huis. Of anders ga ik in Elst de kroeg in.

Veel van mijn vrienden zijn ook thuisblijvers en wonen daar ook nog. Maar ik ga liever in Nijmegen op stap. Elst telt drie kroegjes en een paar restaurants. In Nijmegen heb je tig kroegen en eetgelegenheden.

Mijn ouders vinden het niet erg dat ik nog thuis woon. Ze vinden het wel gezellig. We hebben wel eens een meningsverschil, maar wie heeft dat nooit? Maar we

lopen elkaar niet voor de voeten. Soms heb ik akkefietjes met mijn broers, die ook nog bij onze ouders wonen. Maar daar zijn het broers voor.

Ik zie vooral de voordelen van het thuis wonen. Ik hoef niet zelf het huishouden te doen en omdat ik geen huur betaal kan ik snel sparen. Ook omdat ik een goede baan heb: naast mijn studie werk ik als professioneel hacker. Dat verdient niet slecht, sinds kort rijd ik een eigen autootje. En zodra ik mijn papiertje heb, wil ik een huis gaan kopen. Want het is wel een keer klaar natuurlijk."

Is: eerstejaars communicatie- en informatiewetenschappen en woont bij haar ouders in Heteren. Reistijd: 45 minuten

"Ik ga op mijn scooter naar de universiteit. Het is ongeveer 23 kilometer vanaf Heteren, het dorp waar ik woon. Ik ben pas begonnen met mijn studie en wil even aankijken hoe het gaat en wat ik ervan vind, vóór ik op kamers ga wonen. En bovendien wil ik eerst sparen. Ik wil financiële zekerheid hebben, want op kamers gaan kost geld. Mijn ouders willen wel bijspringen hoor, als het nodig is. Maar ik zorg liever voor een grote spaarrekening voordat ik de stap neem om op mezelf te gaan wonen. Ik spaar nu geld van mijn bijbaan bij McDonald's. Ik verdien niet superveel, maar het is in elk geval iets. Als ik op kamers ga, zoek ik in Nijmegen een bijbaan die beter betaalt. Maar voor nu heb ik het thuis nog naar mijn zin. Mijn ouders vinden het ook prettig dat ik nog thuis woon. Vooral mijn vader, hij is een tikje beschermend. Thuis hoef ik niets te doen: ik kan 's avonds aanschuiven voor het eten en mijn kleren worden gewassen. Best chill eigenlijk. Maar soms bekruipt me het gevoel dat ik een stuk studentenleven mis. Vooral tijdens de introductie, toen ik iedere dag weer naar huis ging en daardoor vaak vroeger naar huis moest. Als ik nu op stap ga in Nijmegen, blijf ik wel eens bij een studiegenoot logeren. Zelf een kamer zoeken? Daar ga ik misschien over een half jaar over nadenken."

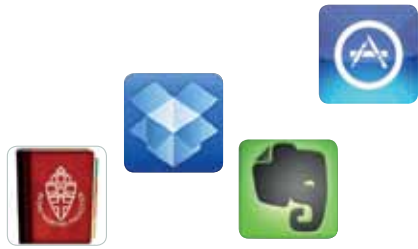
AMBER WESTERHOFF (18)
'SOMS BLIJF IK LOGEREN'

NO APPS NO GLORY

Ben je student, dan is de kans groot dat je whatsapp hebt gedownload op je telefoon. Handig om te 'kletsen' met vrienden. Maar er zijn ook andere apps: applicaties die zijn gebouwd voor onderwijsdoeleinden. Vox gaat op zoek naar apps met een Radboudtintje.

Tekst: Jorg Leijten

In de Apple store kun je meer dan 900.000 apps downloaden. Android (HTC) doet daar nauwelijks voor onder met 850.000 stuks. Hoeveel van deze apps worden op de Radboud Universiteit gebruikt als hulpmiddel bij onderwijs?

De faculteiten houden geen lijsten bij van de apps die docenten gebruiken. Dan maar zoeken in de Apple store op het trefwoord 'Radboud'. Dat levert slecht een paar algemene applicaties op: een hulpje voor de open dag en een lustrum-app, met daarin het feestprogramma rondom het negentigjarig bestaan afgelopen voorjaar. Toch bestaan ze wel, de vakspecifieke apps. Onderzoeker Thom Oostendorp ontdekte de mogelijkheden drie jaar geleden. De docent cognitieve neuroscience ontwikkelde een van de eerste educatieve toepassingen voor smartphonegebruikers: Visuallusion. Visuele illusies die iets vertellen over de werking van de hersenen en die voorheen alleen bij practica beschikbaar waren, zijn nu via de telefoon te raadplegen. "Studenten kunnen er zo ook thuis mee aan de slag", vertelt Oostendorp. "We proberen studenten middelen aan te dragen waarmee ze zelf regisseur kunnen zijn van het onderwijs."

Oostendorp ziet meer mogelijkheden: "Ik gebruik vaak simulatieprogramma's, die zou ik kunnen omzetten. Denk aan een app waarmee studenten virtueel aan de knoppen van een MRI-scanner kunnen draaien."

Toetsvragen oefenen

Er zijn meer docenten die apps zien als pc-programma's in handzame vorm. Esther Tanck is studieleider bewegingswetenschappen. Om haar studenten *feeling* te geven voor het lastige vak biomechanica, e-mailde

ze hen elke cursusdag een oefenvraag. Tegenwoordig hoeft ze geen e-mails meer te versturen. Tanck vroeg een EKO-subsidie aan en liet de app TOPdag ontwikkelen: Twee Oefeningen Per dag.

Tanck: "Studenten krijgen dagelijks een of twee multiplechoicevragen. Die kunnen ze maken wanneer ze willen, waarna de app het antwoord en eventuele uitleg geeft. Een pushberichtje geeft aan wanneer weer een nieuwe opgave klaarstaat."

Bij de informatica-opleidingen en bij AI (Artificial Intelligence) zijn docenten en studenten – uiteraard – zelf bezig met het ontwikkelen van applicaties. "Interactie met de mens speelt bij apps een sleutelrol", stelt universitair docent Franc Grootjen. "Aanraak-, bewegings- en locatiesensoren bieden nieuwe mogelijkheden en uitdagingen om toepassingen zo goed mogelijk op de gebruiker toe te spitsen."

Het programmeerwerk is bij apps niet wezenlijk anders dan bij computerprogramma's, aldus Grootjen. "Wat nieuw is, is dat je moet nadenken over de vraag: hoe kan ik dit specifieke apparaat het best gebruiken? Het beeldscherm van een pc heeft andere mogelijkheden dan het touchscreen van een smartphone."

Wie denkt dat apps alleen worden ontworpen voor smartphones of tablets, heeft het mis. App staat voor applicatie, een toepassing die je kunt laten draaien op elk digitaal medium. Loop je het Huygensgebouw binnen, dan zie je een scherm met de aantallen beschikbare pc's in diverse lokalen. Deze even eenvoudige als handige applicatie is een vinding van wiskundepromovendus Bas Westerbaan. Hij ontwierp de website www.welke.tk na persoonlijke frustraties over de eeuwige zoektocht naar een vrije computer.

'WE PROBEREN
STUDENTEN
MIDDELEN AAN
TE DRAGEN
WAARMEE ZE
ZELF REGISSEUR
KUNNEN ZIJN
VAN HET
ONDERWIJS'

**HANDIGE APPS
 VOOR SMARTPHONE
 EN COMPUTER**

RU-adresboek

Bel of mail elke medewerker van de universiteit met één vingerbeweging.

Valkuil.net

Corrigeert spel- en grammaticafouten en veelgemaakte verwisselingen (zij/zei). De spellingchecker is ontwikkeld door taalwetenschapper Antal van den Bosch. Gratis, en handig voor scriptie of paper.

Evernote

Niet gemaakt op de RU, maar populair onder studenten. Orden je notities, voorzie ze van links en afbeeldingen en mail ze direct rond. Allemaal op je telefoon of tablet.

Visualiseren A

Gebruik je HTC? Test dan je basis-kennis van statistiek met deze app, ontworpen door statistiekdocent Jules Ellis. De app is ontwikkeld voor psychologiestudenten, maar ook nuttig bij andere opleidingen.

“Studenten checkten alleen de twee grote computerzalen. Waren die vol, dan gaven ze de zoektocht op. Jammer, want er zijn veel meer ruimtes”, zegt Westerbaan.

Log je in of uit op een computer in het Huygensgebouw, dan stuurt deze een seintje naar een centrale server, die de informatie automatisch verwerkt op de website. Komt er een plaats vrij? Dan zie je dat meteen op het scherm. De Facultaire Studentenraad vroeg Westerbaan het idee universiteitsbreed te lanceren.

Gesprekken met het Universitair Centrum Informatievoorziening (UCI) liepen echter op niets uit. “Ze wilden de introductie van welke.tk net zo uitgebreid aanpakken als hun andere projecten: met draaiboeken, de hele rataplan. Er waren zorgen over de continuïteit: wat als ik wegga? Dat is belangrijk voor de patiëntendatabase van het ziekenhuis, maar voor een kleine hulpwebsite die ik in twee dagen schreef, is het overdreven.”

Het voorval roept vragen op over de koers die de universiteit vaart bij de inzet van applicaties. Worden initiatieven als welke.tk gestimuleerd? “Dit specifieke geval is mij onbekend, maar als mensen aankloppen willen we hen zeker helpen”, zegt Richard Rhemrev, directeur van het nieuwe servicecentrum (ISC). “We moeten echter ook nadenken over mogelijke implicaties. Wie doet het onderhoud van door studenten ontwik-

kelde apps? Welke beveiligingsdilemma’s doen zich voor; komt er beveiligde informatie vrij?”

Osiris-app

Universiteitsbreed is er tot nu toe alleen een telefoonboekapp gelanceerd (zie kader). Hebben studenten nog andere wensen? Een korte rondgang leert dat er behoefte is aan een toegankelijker studentenportal en een Osiris-applicatie. Concrete aanvragen liggen er echter nog niet. Volgens Rhemrev zit er daarom

voorlopig weinig in de pijplijn.

Bovendien wil het ISC zich niet volledig op applicaties storten. “De ontwikkelingen gaan razendsnel. Wat gaat er gebeuren met HTML5 (een nieuwe programmeertaal voor internetbrowsers, red.)? Blijkt het straks niet eenvoudiger om websites te maken die zich automatisch omvormen tot een mobiele site bij opening op een smartphone?”

Wat de toekomst ook brengt, voorlopig zijn apps niet weg te denken. Plaveien de huidige pioniers de weg voor algemeen gebruik van apps in het onderwijs? Neurowetenschapper Oostendorp hoopt erop, maar ziet ook belemmeringen. “Er zijn veel nieuwe ideeën, maar nog weinig docenten die zelf apps kunnen programmeren. Bovendien moet een app functioneel zijn voor het vak. Sowieso zijn apps altijd ondersteunend: een applicatie kan nooit een college vervangen.” *

**RESHAPE &
 INNOVATION
 CENTRE**

Het doel van het Reshape & Innovation Centre is om middelen te ontwikkelen waarmee patiënten zelf een deel van hun zorg kunnen regelen. Apps helpen daarbij. Het onderzoeksinstituut is verbonden aan het Radboud-umc en werkt internationaal samen met communicatiespecialisten, ICT’ers en ethici. Initiatiefnemer en directeur Luciën Engelen: “De komende jaren eten zorgkosten een groot deel van ons bruto nationaal product op. We willen patiënten handvatten geven om meer zorgtaken zelf uit te voeren. Denk aan een bloeddrukmeter die via internet je arts toegang geeft tot de meetgegevens.” Ook apps bieden een wereld aan mogelijkheden. Het innovatiecentrum ontwikkelde onder meer de applicaties AED4you en Mijnmedicijn. De eerste geeft een overzicht van AED’s (defibrillators) in je omgeving. En met Mijnmedicijn kun je je arts of apotheker vragen of de medicijnen die je gebruikt samen wel een veilige cocktail vormen.

'Ik ga voor een
miljoen vlie

Piloot worden, dát wilde Valentijn Kuperus (23). Probleempje: hij is kleurenblind. Nu zit de rechtenstudent alsnog uren in het vliegtuig, maar dan als passagier. Via een ingenieus puntenspaarsysteem vliegt hij bijna voor niks de wereld over. Studeren kan best onderweg.

Tekst: Jolene Meijerink / Foto's: Erik van 't Hullenaar

en
gsmijlen'

Brussel-Ljubljana-Istanbul-Cairo-
Abu Dhabi-Bangkok-Singapore-
Hong Kong-Bali-Singapore-Peking-
Seoul-Taipei-Ho Chi Minh City-
Taipei-Hong Kong-Amsterdam. Dat
is het vluchtschema van Valentijn Kuperus voor
de aankomende kerstvakantie.

Duur? Nou, nee. Voor deze wereldreis betaalt hij niet veel meer dan de gemiddelde toerist voor een kampeervakantie in Frankrijk. De portemonnee van Kuperus puilt niet uit van het geld, maar van frequent flyer-pasjes die hem in staat stellen voor een schijntje vliegkilometers te maken.

“Mijn vader nam mij en mijn broertje altijd mee op verre reizen”, vertelt hij. “Tijdens een van die vluchten kon je een frequent flyer-pas aanvragen. Ik wist niet wat het precies inhield, maar vulde het formulier in.” Het pasje stopte Kuperus in zijn portemonnee om er lange tijd niet meer aan te denken. “Een hele tijd later zag ik in een overzicht hoeveel punten ik met dat pasje bij elkaar had gespaard door al die vakanties met mijn vader. Ik ging eens uitzoeken wat ik daar eigenlijk mee kon doen.”

Zo ontdekte Kuperus dat hij gratis of voor heel weinig geld kon reizen. Dat smaakte naar meer. “Ik kwam erachter dat hotelketens en autoverhuurbedrijven ook zulke pasjes uitgeven. Inmiddels heb ik van bijna iedere vliegtuigmaatschappij, hotelketen en autoverhuurder wel zo'n pasje. Hoe vaker je dat gebruikt, hoe meer je lidmaatschap waard is.”

Doordat Kuperus extreem veel vliegt, heeft hij bij de meeste vliegtuigmaatschappijen een gouden of platina lidmaatschap. Hij vliegt business class, kan gratis eten en drinken in de VIP-lounges en hoeft niet in de rij te staan voor het inchecken. Uiterst comfortabel en een troost voor de student die eigenlijk piloot wilde worden, maar wegens zijn kleurenblindheid nooit in aanmerking zou komen voor die baan. “Slapen in het vliegtuig lukt de meeste mensen niet, maar in *business class* zijn de stoelen om te zetten naar een bed. Dat ligt heel fijn.”

Hoe vind je de tickets die je zoekt?

“Dagelijks zoek ik ongeveer drie uur op internet naar goedkope tickets met zo veel mogelijk tussenstops. Op fora kom ik mensen tegen zoals ik. We kijken ook naar foutjes in aanbiedingen. Er komen wel eens reizen online waarbij niet staat vermeld dat het om directe vluchten gaat. Dan kun je voor dezelfde prijs heel wat tussenstops maken en die extra mijlen omzetten in punten. Vorig jaar vond ik een ticket naar Sri Lanka voor 7,50 euro. Dat was een vergissing van de luchtvaartmaatschappij, dan moet je

er snel bij zijn. Zodra de organisatie erachter komt, wordt de fout natuurlijk hersteld.”

Je vertrekt op stel en sprong?

“Als ik een vlucht tref die ik echt niet aan me voorbij kan laten gaan, spring ik meteen in de trein. Een paar uur later hang ik boven de wolken, op weg naar een of ander exotisch oord. Mijn vakantieklaren liggen bij elkaar in een la, samen met mijn camera. Ik heb mijn paspoort, frequent flyer-pasjes en portemonnee altijd bij me. Klaar voor vertrek.”

Klinkt als een dagtaak.

“Ja, het is bijna een baan geworden. Ik moet 50.000 to 100.000 mijl per jaar per alliantie (samenwerking van een aantal vliegtuigmaatschappijen, red.) vliegen om mijn platinum of goldmembership te behouden. Dat klinkt dramatischer dan het is, zodra je namelijk zo'n lidmaatschap hebt, tellen je punten dubbel. Dus dan gaat sparen een stuk makkelijker. Vijf à zes keer per jaar boek ik wereldtrips in een weekend. Vorig weekend ben ik even op en meer naar Abu Dhabi geweest. In totaal heb ik misschien anderhalf uur in de stad rondgelopen. Toen moest ik terug.”

Waar haal je de tijd vandaan? Je moet toch ook studeren...

“De meeste reizen plan ik in de vakanties. Maar het komt ook voor dat ik om zes uur land en om

'IK BEN EEN RAMP VOOR HET MILIEU'

kwart voor negen in de collegebanken zit. Om jetlags te voorkomen, heb ik melatoninepillen gehaald bij de huisarts. Die pillen slikken piloten en stewards ook. Melatonine is een hormoon dat 's avonds door je lichaam wordt afgegeven en dat je moe maakt. Ik ben dus niet gebroken door slaapgebrek na een trip.”

Lijdt je studie onder al dat gereis?

“Het is maar twee keer gebeurd dat ik colleges moest missen doordat ik in het buitenland zat. Om te zorgen dat mijn studie niet ten koste gaat van mijn reizen, neem ik altijd mijn boeken mee. Een vliegveld en een vliegtuig zijn ideale plekken om te studeren. Zonder laptop, televisie en huisgenoten ben ik gedwongen me te concentreren. Pas één keer in al die jaren ben ik mijn koffer kwijtgeraakt. Helaas was dat net de dag voordat ik een openboektentamen had. Het boek zat in die koffer, dus dat tentamen heb ik niet gehaald. Gelukkig kwam er een herkansing.”

Reis je altijd alleen?

“Ik probeer vrienden over te halen mee te gaan. Dat lukt niet altijd, de meesten vinden het te vermoeiend. Alleen reizen vind ik niet erg. Je hoeft met niemand rekening te houden en je komt eerder in contact met nieuwe mensen die je weer reistips geven. Zo ben ik twee jaar geleden naar de Iguazu watervallen geweest, op de grens van Paraguay, Argentinië en Brazilië.

Die watervallen zijn een toeristische attractie, dus hartstikke druk. De eerste bussen naar de watervallen vertrekken om zeven uur. Ik kreeg de tip daar niet op te wachten. In plaats daarvan ben ik om vier uur gaan lopen. Na een paar uur stond ik bij de watervallen, helemaal in mijn eentje. De zon kwam op, ik zag overal regenbogen en om me heen scharrelden wasbeertjes en neusbeertjes. Dat was zó ontzettend mooi.”

Ben je wel eens bang?

“Tijdens een vlucht van Panama naar Bogota werd de landing drie keer afgebroken vanwege

Iguazu
watervallen,
Brazilië

CURRICULUM

NAAM Valentijn Kuperus
(1990)

GEBOREN Apeldoorn
STUDEERT Nederlands
recht en volgt daarnaast

vakken bij bedrijfskunde.
Vorig jaar was hij secretaris bij de Juridische Faculteitsvereniging (JFV). Zijn eerste verre reis was naar

Costa Rica met zijn vader en broertje. In totaal heeft hij 55 landen bezocht en daar komen dit jaar 11 landen bij. Zijn favoriete

met dank aan Airport Weeze

noodweer. Samen met de vijf andere passagiers moest ik bij de nooduitgang gaan zitten. Zogenaamd omdat we daar meer beenruimte zouden hebben. De werkelijke reden was wel duidelijk. Ik heb mijn telefoon aangezet zodat ik mijn ouders kon bellen als het mis zou gaan. In Buenos Aires ben ik eens beroofd. Terwijl ik op klaarlichte dag over een drukke boulevard liep, werd ik een steegje in getrokken. Onder bedreiging van een mes moest ik al mijn waardevolle spullen afgeven. Ik schrok zo dat ik alles afgaf, totdat ze aan mijn camera kwamen. Er brak iets in me en ik begon tegen te stribbelen. Ik gaf een van de overvallers een knietje en

hij stak het mes in mijn bovenbeen. Hij rende weg. Ik ben meteen naar de politie gegaan; ze reden me rond zodat ik de overvallers kon aanwijzen. Tevergeefs. Toen ik de auto uitkwam, wezen de agenten naar mijn broek. Die was helemaal nat van het bloed. Door de adrenaline had ik de messteek niet gevoeld. Ik heb geluk gehad, het mes had mijn slagader net gemist. Door dat incident ben ik voorzichtiger geworden. Eerst liep ik zonder enige aarzeling 's avonds door verlaten steegjes of twijfelachtige wijken, nu neem ik dat risico niet meer. Ik ben niet bang, maar ik ben wel oplettend.”

Je ben niet bepaald een zegen voor het milieu met al die frequent flyer-pasjes in je portemonnee.

“Ik ben een ramp voor het milieu, dat beseft ik. Maar de vliegtuigen vliegen ook zonder mij. Dit is nou eenmaal mijn hobby; reizen maakt me gelukkig. Mijn schuldgevoel koop ik deels af door nationale parken te bezoeken. Ik betaal entree en zo draag ik bij aan het behoud van natuur. Met mijn hobby maak ik bovendien niet alleen mezelf blij. Ik kon mijn vader meenemen naar Zuid-Afrika en met mijn moeder ging ik winkelen in New York. Ik vond het fijn om mijn ouders zo'n cadeau te geven op mijn leeftijd. Vrienden en bekenden help ik aan goedkope tickets. Vorig jaar was ik bestuurslid bij de studievereniging. Tijdens pauzes leek het in de bestuurskamer soms wel vakantie-spreekuur.”

Op een dag ben je afgestudeerd en heb je minder vakantie. Hoe moet het dan verder met jou?

“Naast rechtenvakken volg ik vakken bij bedrijfskunde. Later hoop ik een baan te vinden bij een internationaal bedrijf, zodat ik kan blijven reizen. Ik wil hier mijn hele leven mee doorgaan. Nu heb ik 403.768 mijl gevlogen, komend jaar komt daar nog zo'n 100.000 mijl bij. Mijn doel is de miljoen te halen; dat gaat in dit tempo makkelijk lukken.” *

vakantieplekken zijn Buenos Aires, Cartagena en Colombia.

OVERIG In de film *Up in the air* vliegt Ryan Bingham, gespeeld door

George Clooney, de hele wereld rond. Valentijn ziet in deze film veel gelijkenissen met zijn eigen leven.

Tikal, Guatamala

Ahu Tongariki, Paaseiland

Tekst: Annemarie Haverkamp / Foto: Dick van Aalst

UNDERGROUND

Niet alleen mollen en muizen opereren ondergronds. Frits Janssen, installatiebeheerder bij het High Field Magnet Laboratory (HFML), loopt dagelijks met gespitste oren door de kelders van het lab. Zijn taak: alle machines draaiende houden.

Zijn oren zijn het belangrijkste gereedschap van Frits Janssen. "Vroeger werkt ik als machinist bij rederij Smit-Lloyd", vertelt hij. "Als er iets mis was, hoorde ik dat direct wanneer ik de machinekamer binnenkwam." Janssen (51) is nu installatiebeheerder bij het High Field Magnet Laboratory (HFML). En ook hier gaat hij als eerste af

op zijn gehoor. Hij kent het geluid van tevreden spinnende installaties en pompen. Heeft een machine de hik, dan kijkt hij wat er aan de hand is en belt zo nodig een onderhoudsmonteur. De machines waar Janssen mee werkt, vormen een ware fabriek, meters diep in de kelder van het HMFL. Ze hebben allemaal hun rol in het koelen van het water

dat met 140 liter per seconde door de mega-magneten op de begane grond wordt gepompt. In het laboratorium onderzoeken wetenschappers hoe materialen zich gedragen onder extreme omstandigheden. Zonder koud water zouden de magneten binnen de kortste keren aan de kook zijn.

VRIENDEN VOOR HET LEVEN

Als student ben je een sociaal dier. Je bent zelden alleen en leert aan de lopende band nieuwe mensen kennen. Maar ben je eenmaal afgestudeerd, dan verandert alles. Hoor je jezelf 's avonds om tien uur opeens zeggen dat je naar bed moet. Jozien Wijkhuijs is net afgestudeerd bij literatuurwetenschappen en weet waar ze over praat.

Tekst: Jozien Wijkhuijs / Illustraties: Roel Venderbosch

K drink met een vriend een wijntje in de kroeg als er een vriendin voorbij komt. Vrolijk vraagt ze: “En wat gaan jullie straks nog doen?” De vraag brengt mij en m'n gezelschap enigszins in verlegenheid. Het is pas tien uur, maar het is dinsdagavond. Ik durf niet te zeggen dat ik naar bed moet. In tegenstelling tot deze vriendin, studeer ik immers niet meer. Morgen moet ik werken en, misschien nog wel erger, ik heb de cafés op dinsdag eigenlijk wel gezien. Eigenlijk heb ik de cafés op elke dag van de week wel gezien. Maar het is moeilijk dat toe te geven tegenover degene met wie je een vriendschap onderhoudt die gebaseerd is op pogingen zo veel mogelijk verschillende biertjes te drinken op één avond.

Om eerlijk te zijn heb ik de laatste tijd ook niet zo veel meer te vertellen aan vrienden die ik ken uit de kroeg of van de studievereniging. Veel verder dan praten over de hel van het solliciteren (want in die fase zit ik) en de samenwoonplannen van de gesprekspartner komt het niet. Dat is geen ramp, maar één zo'n net-niet-gesprek per week vind ik meer dan genoeg.

Pas nog klaagde een vriendin dat ze haar studiegenoten nooit meer ziet. “Nu het gemeenschappelijke tussen ons is weggevallen, lijkt het alsof we elkaar niet meer kennen,” zei ze. Hoezeer we onszelf ook wijsmaken dat het niet zo is, feit

blijft dat de manier waarop we met elkaar omgaan, verandert na het afstuderen. Tijdens de studie was er ruimte voor spontane etentjes met huisgenoten, zaten we in werkcolleges vol gelijkgestemden en hadden we overdag genoeg tijd om uitgebreid koffie te drinken met iedereen die ook aan de studie had moeten zitten. Nu groeit de wanhoop telkens als we in de supermarkt een praatje nerveus-joviaal afsluiten met: “Laten we snel weer eens een biertje gaan drinken.” De vriendschappen die we hadden, waren gebaseerd op één gemene deler: we waren student. Heb je na je afstuderen nog wel tijd voor al die mensen? En, belangrijker nog, is het erg dat vriendschappen veranderen?

Emerging adulthood

Nan Stevens, hoofddocent psychogerontologie aan de Radboud Universiteit en onderzoeker op het gebied van vriendschap, stelt dat de studietijd een cruciale fase is voor je verdere sociale leven: “*Emerging adulthood*, zoals deze fase heet, brengt veel veranderingen met zich mee. Je gaat uit huis, probeert een studie te voltooien, carrière te maken en een partner te vinden. Vrienden die dezelfde overgangen meemaken, bieden hierbij veel steun. Ze verminderen stress en vergroten je zelfvertrouwen.” Hoogleraar Sociale psychologie Roos Vonk, auteur van boeken over interpersoonlijke relaties, onder-

'DE GROEP BLIJFT INTACT'

Jarno Verhoofstad (27), oud-student scheikunde en nu leraar scheikunde

Hoeveel mensen beschouw je als echt goede vrienden?

"Na mijn afstuderen is mijn groep studievrienden grotendeels intact gebleven. Tel ik daar de jongens bij op die ik nog ken van de basisschool en middelbare school, dan kom ik uit op zo'n acht echt goede vrienden. Sommigen van hen zie ik nog elke week, anderen zie ik soms maanden niet."

Waar ken je de meeste vrienden van?

"Van mijn studietijd. De meesten zijn studiegenoten."

Zocht je bewust naar nieuwe vrienden toen je ging studeren of ging dat vanzelf?

"Beide. Er ontstond al snel een vriendengroep binnen mijn studie, maar ik ben ook bewust bij een studentenvereniging gegaan om meer mensen te ontmoeten. Die tijd was hartstikke leuk. En ik heb er een groep vrienden aan overgehouden die qua interesses en carrières heel heterogeen is."

Veranderden je vriendschappen na je afstuderen?

"Tijdens mijn afstuderen vond ik een baan in Nijmegen. Veel van mijn studiegenoten promoveren of werken hier. Wat dat betreft is er niet veel veranderd in die groep. Een paar vrienden gingen weliswaar werken in het buitenland, maar de groep bleef intact. De vrienden van mijn vereniging hebben zich verspreid over heel Europa. Gelukkig komen ze elk jaar met de Vierdaagsefeesten terug naar Nijmegen. Dan gaan we samen stappen."

Hoe onderhoud je op dit moment vriendschappen?

"Al wielrennend. Ik ga regelmatig met vrienden fietsen in de omgeving. Die is prachtig: ik zie een kant van Nijmegen die ik tijdens mijn studie niet kende. Ook gaan we elke zondagavond een biertje drinken in onze stamkroeg. Daar zijn we mee begonnen in ons tweede studiejaar en we zijn er nooit mee opgehouden. Mijn vriendin en ik wonen in de Nijmeegse binnenstad. We

wonen ontzettend centraal, dus al gaan we veel minder vaak stappen, het is nog steeds een eitje om met vrienden even een biertje te gaan drinken. Maar dat doen we vooral in de weekenden. Ik ben nu net afgestudeerd, heb een prima baan en wil nog geen kinderen. Van een student ben ik een yup geworden."

Heeft je afstuderen een negatieve invloed gehad op je sociale leven? Of een positieve?

"Toen ik studeerde, ontmoette ik overal nieuwe mensen. Nu is dat niet meer zo. Mijn vriendengroep is zich aan het consolideren. Mijn werk vraagt veel meer tijd dan mijn studie deed, dus het kan ook niet anders. Geen leven is socialer dan het studentenleven. Ik verdien nu meer geld dan als student, maar er zijn minder mensen aan wie ik het uitgeef. Mijn vriendschappen worden dus waardevoller. Geen kwantiteit, maar kwaliteit! Ik ben hartstikke tevreden."

schrijft dit: "Tijdens je studie heb je de leeftijd waarop je de meeste vriendschappen vormt. Die ligt ongeveer tussen je 18^e en 28^e." Volgens Vonk zijn goede vrienden belangrijk voor je psychische gezondheid. "Iedereen heeft een vorm van steun nodig", zegt ze. "Een goede band met je familie is essentieel, maar ook andere sociale contacten zijn goed voor het welzijn en een goede buffer tegen stress. En het voordeel van vrienden is dat je ze zelf

uitkiest. Het is natuurlijk ook gewoon leuker om dingen te delen." In 2008 deed psychologe Berna Güroglu aan de Universiteit van Leiden grootschalig onderzoek naar het effect van vriendschappen op wat er in de hersenen gebeurt. Daaruit bleek dat vriendschappen de kans verkleinen op een psychische stoornis als een depressie. Zie je een goede vriend? Dan vertonen je hersenen de sterkst mogelijke activatie in de gebieden voor beloning en emotieregulatie. Bij depressiviteit is de activiteit in die hersengebieden veel lager.

Ga je studeren, dan kom je in aanraking met een groep mensen die qua interesses en intelligentie bij je past. Daarom leer je in rap tempo nieuwe mensen kennen. Je bent volwassen en kiest je eigen vrienden, zowel uit de groep die toevallig bij jou in de collegezaal terecht komt, als uit de lui die je treft bij verenigingen, op sportclubs en in kroegen. Sommige van deze contacten verdwijnen echter zo snel als ze kwamen, zodra de gezamenlijke activiteit wegvalt. Na het afstuderen maak je bovendien flink wat veranderingen door op andere terreinen. Vonk: "In elke fase van het leven veranderen vriendschappen, maar in de periode na de studie gaan mensen settelen en is er vaak minder ruimte voor nieuwe vriendschapsrelaties en voor het onderhouden van heel veel vriendschappen tegelijk."

Niet alleen wetenschappers, maar ook schrijvers bogen zich over het thema vriendschap. En over het verdriet dat hoort bij het teloorgaan ervan. Zoals Ronald Giphart, die in zijn roman *IJsland* een personage opvoert dat stelt dat je op je twintigste zes vrienden hebt, op je dertigste nog vier en op je veertigste twee. Weemoedig kijkt de hoofdpersoon terug op zijn studententijd. Elke student denkt 'ik ga het straks anders doen', maar zodra het serieuze, werkende leven begint, worden de tijdens de studie opgedane vriendschappen sterk op de proef gesteld.

Niet iedereen maakt exact hetzelfde proces door, legt Nan Stevens uit. Volgens de psychogerontologe bestaan er verschillende 'vriendschapsstijlen', die bepalen hoe je sociale leven zich door de jaren heen ontwikkelt: "Verzamelaars blijven nieuwe vrienden maken in nieuwe situaties en levensfasen. Bij hen hoeft het

aantal vrienden niet af te nemen”, zegt ze. “Kieskeurigen hebben slechts een of twee goede vrienden en die houden ze heel lang. Mensen met een onafhankelijke vriendschapsstijl noemen anderen al gauw vrienden en wisselen vaker van vriendschappen, afhankelijk van nieuwe situaties.”

Positieve strategie

De veranderingen die mijn vrienden en ik nu doormaken zijn eng, maar volgens Stevens niet dramatisch. “De algemene tendens is dat je selectiever wordt, naarmate het leven vordert. Dit kan leiden tot minder vriendschappen. Als iemand ervaart minder tijd te hebben, kiest hij zorgvuldiger voor de mensen met wie hij zijn

tijd door wil brengen. Dit is dus een strategie die mensen zelf toepassen en dat is niet erg.”

Ook Vonk ziet studievriendschappen niet als relaties die krampachtig gekoesterd moeten worden. “Niet alle vriendschappen zijn voor het leven. Vrienden komen en gaan. Je doet vaak vanzelf weer andere contacten op.”

Welke ‘vriendschapsstijl’ de mijne is, zal de tijd uitwijzen. Voorlopig houd ik nog zoveel mogelijk vast aan mijn studentenbestaan. Als het kan, hang ik rond in de Nijmeegse horeca. Ook met de vrienden die net zijn gaan werken. En die vriendin die nog in haar vrijheid-blijheid studentenleven zit? Haar ga ik morgen toch maar bellen voor een kroegavondje. Maar dan wel op zaterdag. ★

‘IK HEB ME GEEN MOMENT ALLEEN GEVOELD’

Judith Knippenberg (24), onlangs afgestudeerd als jurist

Hoeveel mensen beschouw je als echt goede vrienden?

“Die zijn op twee handen te tellen. Ik denk dat de meeste mensen minder dan tien écht goede vrienden hebben en daarnaast heel veel leuke en gezellige mensen kennen met wie ze leuk omgaan.”

Waar ken je de meeste vrienden van?

“Via het studentenhuis waar ik heb gewoond, mijn studie en mijn werk bij café Camelot.”

Zocht je bewust naar nieuwe vrienden toen je ging studeren of ging dat vanzelf?

“Tijdens mijn eerste weken in Nijmegen heb ik even getwijfeld of ik bij een studentenvereniging of dispuut zou gaan. Al snel schrapte ik dit plan. Ook zonder lid te zijn van een gezelligheidsvereniging leerde ik snel veel mensen kennen.

Ik heb me nooit een moment alleen gevoeld in Nijmegen.”

Verwacht je dat je vriendschappen veranderen nu je bent afgestudeerd?

“Vriendschappen kunnen altijd veranderen, om heel veel redenen. Ik denk dat mijn afstuderen geen invloed zal hebben op de relaties met mijn echte vrienden. Hoe het afloopt met oppervlakkigere vriendschappen, kan ik niet inschatten. Zolang ik in Nijmegen blijf wonen, denk ik dat die in stand blijven, maar mocht ik verhuizen, dan zal dat wellicht anders gaan. Tegen dat aspect van het afgestudeerd zijn zie ik het meest op. Ik wil niet zo iemand worden die alleen maar ‘drukdrukdruk’ is met werk en vergeet hoe fijn het is om met vrienden af te spreken.”

Denk je dat je sociale leven verandert na je studie?

“Ik hoop dat ik over een tijdje kan zeggen dat mijn afstuderen geen negatieve invloed heeft gehad op mijn sociale leven. De tijd zal het leren, maar ik heb altijd gewerkt en andere dingen gedaan naast mijn studie, terwijl ik mijn sociale leven op peil wist te houden. Contact met vrienden is erg belangrijk voor mij. Ik denk zelfs dat ik hen nog meer ga waarderen wanneer ik straks een serieuze baan heb. Ik heb er veel voor over om mijn sociale leven te houden zoals het is.”

COLUMN

STUDENT2013

Lieke von Berg, vijfdejaars student Nederlands aan de Radboud Universiteit, werpt elke Vox een kritische blik op campus, studentenleven en onderwijs.

Wastas

Vrijdagochtend. Op Den Haag Centraal valt het nog niet zo op, maar zodra ik het station uit ben is het duidelijk te horen en word ik me pijnlijk bewust van mijn situatie: ik loop naar mijn stageplek met een gigantische tas op rammelende wielletjes. Hier is maar één interpretatie mogelijk: ‘student neemt was mee voor het weekend’. Het klopt, het klopt. Met een volle wastas ga ik naar mijn werk, zodat ik om vijf uur door kan naar moeders wasmachine in Brabant. Ik heb in Den Haag geen wasmachine. Op mijn kamertje in Bottendaal had ik een haat-liefde-verhouding met het gehuurde witgoed, dat in ons gehorige negentiende-eeuwse huis oa meest curieuze tijdstippen druk was met het wegwerken van wijnvlekken uit bestuurskleding en tentamenangstzweet uit T-shirts. Nu mis ik de machines. De erop geplakte post-its, of ik alsjealsje blijft...co-schappen...drukdrukdruk...heel veel dank. De overstromingen in de gang omdat weer niemand het reservoir leegde van de droger, de droger die twee uur energie staat te slurpen als er op donderdagavond nog snel één perfecte spijkerbroek gedroogd moet worden. In de trommel achtergebleven onbekend ondergoed tussen je eigen kleren. You don’t know what you’ve got till it’s gone – voor je het weet kruip je diep ellendig op je knieën terug naar het ouderlijk huis, met je wastas.

Nu, nu heb ik nog liever de veertienhonderd toeren van de wasmachine om twee uur ‘s nachts dan het geratel van mijn wastas op vrijdagochtend. Ik denk aan alle keren dat ik flauwe grapjes gemaakt heb over de horrorfilmgeluiden van rolkoffers die op vrijdagmiddag door het Erasmusgebouw galmen. Het kán niet, een wastas. Niet op mijn stage. Niet daar waar ik student-af begin te raken. Ik wil hier enigszins serieus genomen worden. Gezien worden met een wastas is dan funest. Met het zweet in mijn handen stap ik de lift uit. Ik rol snel de gang door, vloerbedekking goddank, overweeg even de tas op te tillen om nóg minder geluid te maken, rol verder - mijn kamer zit helemaal achteraan - één bocht nog, niemand te zien. Ik schuif de tas ver onder mijn bureau en zie angstig op tegen het moment dat het vijf uur is.

De inspiratie van... Yvonne Benschop

Ze brachten het feminisme in de bedrijfskunde, heren der heilige huisjes omverschoppend. En ze lieten een blijvende indruk achter bij hoogleraar bedrijfskunde Yvonne Benschop (46).

Tekst: Martine Zuidweg
Foto's: Duncan de Fey

HELDEN DIE WOEDE WEKKEN

Bedrijfskundigen Linda Smircich en Marta Calás hebben veel talenten. Een daarvan is: vakgenoten heel boos maken. Zoals de Canadees Henry Mintzberg, een van de grondleggers van de organisatiekunde, die woedend reageerde toen de twee feministische wetenschappers, een lesbisch stel nog wel, zijn studies over leiderschap fileerden. Benschop: "Ze lieten minutieus zien dat al het getheoretiseer over leiderschap binnen de organisatiekunde in feite alleen maar over mannen en mannelijkheid gaat. En dat het overheersende beeld van de leider dat van een narcistische, almachtige eenling is. De eerste leiderschapsstudies zijn gedaan in de jaren veertig in het leger, daardoor zijn die eerste ideeën over leiderschap heel erg gestoeld op masculiene waarden. Maar dat wordt nooit benoemd, er wordt gedaan alsof het universele waarden zijn. Intussen geldt die mannelijke manier van leiding geven wél als de norm."

Mintzberg reageerde niet groots en heeft nog op venijnige toon met de twee vrouwen gecorrespondeerd. Benschop kan erom lachen: "Al die emotie in het wetenschapsbedrijf." Voor haar zijn Smircich en Calás helden. Benschop ontmoette hen voor het eerst toen ze net klaar was met haar proefschrift over het trage tempo waarop man-vrouwverhoudingen in organisaties veranderen. Ze stak de oceaan over met het geld van een gewonnen prijs voor veelbelovende vrouwelijke onderzoekers (het Frye Stipendium). "In de laatste fase van mijn promotie had ik vooral geschreven en me minder bezig-

gehouden met nieuwe ontwikkelingen in mijn vakgebied. Dat wilde ik inhalen en het liefst bij de mensen die ik het meest bewonder in mijn vakgebied: Marta en Linda."

Benschop was in die tijd verbaasd en opgetogen tegelijk over de artikelen die het tweetal schreef. "Dat er denkers waren die over feministische organisatietheorie nadachten, vond ik geweldig. Hun manier van denken sprak me direct aan."

Want dat doen Smircich en Calás, nog altijd werkzaam aan de faculteit voor managementwetenschappen van de Universiteit van Massachusetts, keer op keer: ze leggen de theorieën uit de bedrijfskunde onder een vergrootglas en bekijken ze opnieuw door een feministische bril. Ze zien daardoor meer en vooral andere dingen dan hun collega's. "Ze laten zien dat als je vanuit feministisch perspectief kijkt, er andere vragen en ook andere organisatieprocessen in beeld komen en dat zijn niet de processen die je opmerkt als je sec vanuit een managementperspectief kijkt."

Neem het internationaal management, een vakgebied dat stapels artikelen aflevert over expats, meestal westerse managers die als werknemer van een multinational langdurig in het buitenland werken. "Marta en Linda stellen dat er nog een totaal andere wereld schuilgaat achter dat idee van internationaal management en daar hebben ze gelijk in. Want er is natuurlijk ook een andere stroom van mensen die transnationaal bezig zijn: de Filippijnse meisjes in Saoedi-Arabië, de Zuid-Amerikaanse vrouwen die in de VS werken."

Benschop priemt haar wijsvinger in de lucht: “Dáár zou je als bedrijfswetenschapper ook oog voor moeten hebben. Dat organisaties en managers zoveel geld verdienen wordt mogelijk gemaakt door heel veel mensen die veel minder geld verdienen en onder beroerde omstandigheden leven. Zij betalen in feite de prijs voor de globaliserende economie, maar zijn onzichtbaar in de literatuur.”

F-word

Smircich en Calás brachten het feminisme binnen de organisatietheorie en dat was begin jaren negentig nieuw. Een opsteker voor Benschop die zich als beginnend onderzoeker gesteund voelde door de twee hoogleraren van niet het minste instituut binnen het vakgebied. In een handboek over kritische organisatiekunde schreven ze in die jaren over ‘Using the

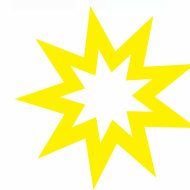
**‘DAT ER DENKERS
WAREN DIE OVER
FEMINISTISCHE
ORGANISATIE-
THEORIE NADACH-
TEN, VOND IK
GEWELDIG’**

F-word’, waarmee ze verwezen naar het negatieve imago van het feminisme in de academische wereld. Dat hoofdstuk heb ik héél veel gebruikt in mijn proefschrift. Het beschreef de manier waarop ik ook wil kijken.”

Ze is dat eveneens gaan doen, geïnspireerd door Smircich en Calás: de gangbare aannames binnen de bedrijfskunde opnieuw tegen het licht houden. “Ik hield me aanvankelijk vooral bezig met formeel beleid, personeelsbeleid, maar op een gegeven moment drong tot me door: het doet er niet zozeer toe wat we formeel kunnen bedenken om ongelijkheden tegen te gaan. De informele organisatieprocessen, zoals het netwerken, zijn minstens zo belangrijk.” Terwijl Smircich en Calás vooral conceptueel bezig zijn, combineert Benschop de theorie graag met de alledaagse praktijk in organisaties. Ze specialiseerde zich in de manier waarop vrouwen en mannen netwerken en onderzoekt dat aan de hand van interviews en observaties. “Het werk van Smircich en Calás is voor mij daarbij heel inspirerend. Ik gebruik het als een richtlijn om te kijken naar de praktijk. Blijven hun aannames overeind als ik de werkvloer onder de loep neem?”

Op Amherst, de campus waar Benschop aan de Universiteit van Massachusetts verbleef, las ze het gezaghebbende hoofdstuk van Smircich en Calás uit het *Handbook of Organization Studies*. “Ze waren dit aan het schrijven toen ik bij hen op bezoek was. Wat er zo bijzonder aan is: ze brengen allerlei inzichten uit het veld van de feministische theorie binnen de organisatie-

'OF IK NOU
NOOIT ZIN HEB
OM ME MET
IETS ANDERS
BEZIG TE
HOUDEN. DAT
VRAAG JE
EEN BIOLOOG
TOCH OOK NIET?'

wetenschappen. Ze laten heel helder zien dat het feminisme verschillende stromingen heeft die allemaal op een andere manier naar organisaties kijken. Dat het liberaal feminisme – alleen maar uitgaan van gelijke kansen van mannen en vrouwen – bijvoorbeeld maar één versie is. Ja, daar krijg ik wel energie van.”

Waarom?

“Het feminisme had natuurlijk een sociale beweging achter zich, de vrouwenbeweging, en wat voor goed dat ook gedaan heeft, het was niet academisch en theoretisch. Het feminisme was in veel academische kringen verdacht, want niet neutraal, niet objectief, maar politiek. Marta en Linda hebben enorm goed werk verricht door het feminisme academisch uit te werken en te laten zien welke wetenschapsopvattingen eraan ten grondslag liggen.”

Probeert u hun gedachtegoed over te brengen op studenten?

“Ja, het idee dat er niet maar één feministische theorie is, maar dat je allerlei stromingen hebt, is iets wat ik ook in m'n cursussen stop. Om de

rijkdom van het gedachtegoed te laten zien en om de theoretische diepgang daarin duidelijk te maken.”

Carrièrepad

Op de blauwe vloerbedekking van haar kamer aan de Thomas van Aquinostraat liggen drie stapeltjes papier. Het zijn de resultaten van het onderzoek dat Benschop deed met haar collega Marieke van den Brink naar netwerken op de universiteit. Eerder toonden de twee al aan dat vrouwen minder kans maken om hoogleraar te worden, omdat ze niet in de netwerken zitten die er bij benoemingsprocedures toe doen. “Daar zit niet zoiets achter van: laten we die vrouwen eens lekker buitensluiten, maar wel het idee ‘wij weten wat kwaliteit is en die kwaliteit herkennen wij als die zich voordoet op de manier waarop wij zijn gewend dat-ie zich voordoet’. En dan maken mannen meer kans. Ze hebben hetzelfde carrièrepad doorlopen, hebben in dezelfde netwerken gezeten.”

Haar eerste artikel over netwerken presenteerde Benschop in 2006, vlak voor een van de jaarlijkse managementcongressen in de Ver-

enigde Staten. Calás en Smircich organiseerden voorafgaand aan dat grote congres een kleine conferentie waarin gelijkgestemde wetenschappers in groepjes elkaars papers bespraken. “Dus dan kom je met je *work-in-progress* en dan krijg je feedback van iedereen in de zaal over hoe je dat werk het beste verder kan ontwikkelen. Dan hebben al die experts die twintig papers die daar besproken worden ook echt goed gelezen én daar iets zinnigs over te zeggen. Dat is fantastisch.”

Calás en Smircich traden bij dat congres op als nestors en dat deden ze met verve. De enorme ervaring die zij als redacteuren van wetenschappelijke tijdschriften opdeden, deel-

Beeld van de Romeinse godin Victoria in het Valkhofpark. Victoria was het symbool van de overwinning op de dood en zij bepaalde wie een oorlog zou winnen. Vooral generaals die een strijd hadden gewonnen, vereerden haar.

den ze genereus met de beginnende wetenschappers. En dat doen ze nog steeds. Zij kunnen precies de vinger op de zere plek leggen, vertelt Benschop. "Ik ben daar ontzettend van onder de indruk. Hoe zij tot de kern van zo'n verhaal kunnen doordringen en dan met hele scherpe suggesties komen over hoe het beter kan." Benschop kreeg waardevolle aanwijzingen. "En vooral veel aanmoediging: 'Wat een goed idee om die netwerken onder de loep te nemen vanuit feministisch perspectief.'" Benschop verbleef in 1996 in totaal een maand op Amherst, een plek met een lange geschiedenis van feminisme. Ze mocht de werkkamer gebruiken van Calás, Smircich nam haar mee uit eten. Benschop kookte eens voor het stel bij hen thuis. "Ik wilde ze de Nederlandse keuken laten proeven. Maar het was geen weer voor hutspot, ik weet nog wel dat ik ze dat heb uitgelegd. Het toetje met bitterkoekjes werd iets met amandelkoekjes, omdat de bitterkoekjes onvindbaar bleken." Ze schatert en zegt: "Het is me gelukt om bot te vangen in een Amerikaanse supermarkt en dat was gezien de omvang van die supermarkt een hele prestatie." Benschop wil maar zeggen: Smircich en Calás zijn bijzonder gastvrij. "Je merkt meteen dat ze gewend zijn aan het ontvangen van gasten. Ze hebben daar prachtige verhalen over." Niet voor niets krijgen ze aan de lopende band bezoek; het netwerk van Smircich en Calás heeft wereldwijd vertakkingen. "Er gaan heel veel mensen naar Amherst. Voor onderzoek, voor inspiratie. Ik kom op conferenties voortdurend mensen tegen, uit India, Afrika, Nieuw-Zeeland, waar dan ook, die op een of andere manier een link hebben met Linda en Marta."

Wat zijn het voor types?

"Marta is vrij klein en uitgesproken. Ze is geboren in Cuba en brengt haar standpunten beslist en met zuidelijk temperament. Linda is blond en wat terughoudender. Droger en ironischer in haar commentaren. Dat ironische van Linda vind ik heel grappig en dat temperamentvolle van Marta ook, dus het is een geweldig stel."

Is het te merken dat ze privé ook een koppel zijn?

"Jawel, tenminste in de zin van een stel dat al langer bij elkaar is en commentaar levert op elkaar. Bij het laatste congres was Marta in haar

Marta Calás (foto boven) en **Linda Smircich** zijn allebei hoogleraar aan de faculteit voor managementwetenschappen van de Universiteit van Massachusetts. Ze zijn de mede-oprichters en nog altijd redacteuren van het belangrijkste kritische tijdschrift van de bedrijfskunde: *Organization, The Critical Journal of Organization Theory and Society*. 'Dé plek waar niet-mainstream-stukken gepubliceerd worden', zegt Yvonne Benschop. Calás is geboren in Cuba, en studeerde in Puerto Rico. Voor haar master vertrok ze naar de Verenigde Staten (University of California). Ze promoveerde aan de University of Massachusetts en werkte ook in Finland (aan de Abo Akademi University). Nog altijd komen Calás en Smircich graag in Finland, weet Benschop, om er hun sabbaticals door te brengen. Smircich begon haar studie aan de State University of New York. Smircich was een periode hoofd van de managementfaculteit van de Universiteit van Massachusetts. Marta Calás en Linda Smircich zijn met elkaar getrouwd. Ook zakelijk zijn ze onafscheidelijk. De meeste publicaties schrijven ze samen.

presentatie nogal aan het uitweiten over een kledingbedrijf. Ze vertelde dat ze daar zelf ook klant was en heel tevreden was over de kleren die ze er kocht, toen riep Linda vanuit het publiek: 'Stop the commercial!'"

Stel ze komen naar Nijmegen, wat zou u ze dan laten zien?

"Ik heb ze al eens gevraagd, hoor. Ze zijn verknocht aan Finland. En als ze in Finland zijn, zijn ze natuurlijk zo hier. En wij zijn zo langzamerhand ook een leuke club om te bezoeken hè, met twintig mensen die rond dit thema werken en het Interdisciplinaire Instituut voor Genderstudies op de campus. Ik zou met ze de vrouwenwandeling van het instituut doen, waarin de feministische geschiedenis van Nijmegen naar voren komt. In de geschiedenis van de Nederlandse feministische wetenschapsbeoefening nemen wij een duidelijke plek in. Vergelijkbaar met Amherst."

En nu? Heeft het feminisme een duidelijke plek gekregen binnen de organisatiekunde?

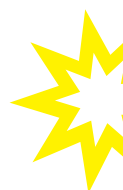
"Ja. Het onderzoek naar gender en macht in politiek en management is een van de speerpunten binnen het onderzoek van onze faculteit. Het aantal mensen dat zich ermee bezig houdt is verveelvoudigd; we zijn nu met meer dan twintig. Dat had twintig jaar geleden echt niet gekund. Dus we maken wel degelijk een grote impact in de bedrijfskunde."

Maar...

"De feministische organisatiekunde wordt gezien als een aparte tak van sport. En er wordt gezegd dat deze niet zoveel impact heeft op de mainstream."

Vindt u dat zelf ook?

"Nou, het mag altijd meer. Ik krijg regelmatig vragen of ik op dit terrein blijf. Of ik nou nooit zin heb om me met iets anders bezig te houden. Dat vind ik heel wonderlijk. Dat vraag je een bioloog toch ook niet: 'Krijg je nou nooit genoeg van die plantjes?'" Opnieuw lacht ze. En vervolgt: "Alsof het een tijdelijke hobby is. Dan merk ik wel dat het feminisme zich nog niet echt gevestigd heeft. Het is nog altijd een beetje het F-word." *

PUNT!

NIEUWS

GV-Werkgroepen

Voor het eerst in de medezeggenschapsgeschiedenis zijn GV-werkgroepen opgericht. Dit betekent dat de Ondernemingsraad en de Universitaire Studentenraad plaatsnemen in gezamenlijke commissies. Deze samenwerking resulteerde in een vijftal commissies. De *Internationaliseringscommissie* gaat analyseren waar de problemen liggen voor de instromers aan de RU. De commissie *Websites* zal onderzoek doen naar verbetermogelijkheden, met name in de communicatie, en gaat de gebruiksvriendelijkheid verbeteren. De *klantgerichtheidscommissie* zal zich richten op de diensten die geleverd worden door de RU. Ten slotte houdt de commissie *Kwaliteit van Onderwijs* zich bezig met een breed scala aan onderwerpen. De rendementsmaatregelen komen aan bod, maar ook het BKO, de waardering die er is voor het verzorgen van onderwijs en de werkdruk onder docenten.

Taskforce Internationalisation

Have you ever experienced difficulties as an international student or staff member of Radboud University? The University Council has recently set up a taskforce on the topic of internationalisation, to gain insight into the experiences of foreigners on the RU campus. The four of us – Esra Hageman, Daniela Patru, Dorian Schaap, and Stefan Vermaat – are eager to receive your input at inttask@gmail.com. Our plan is simple – focus groups (with international students and employees from all study programmes, positions, and lengths of stay on campus), a wide-spread survey, and as an end-result: the university's first Student & Employee Barometer, which we will publish in March 2014.

More information and invitations for the focus group(s) will follow soon! In the meantime, send us your suggestions, questions, and/or advanced focus group(s) sign-ups at: inttask@gmail.com.

Bindend Studieadvies

Sinds september 2011 moeten eerstejaarsstudenten een minimaal aantal studiepunten halen om hun studie te mogen vervolgen. In 2012 slaagde 74,7 procent van de studenten daarin, in 2011 was dat 72,6 procent. Van deze opwaartse trend is echter al sinds 2007 sprake. De regeling heeft als belangrijkste doel te zorgen dat studenten die het eerste jaar overleven, succesvol de rest van hun bachelor afronden. Dat de regeling een groot effect heeft op studiestakers in het tweede en derde jaar staat vast, maar verder is naar de positieve effecten van het BSA nog nauwelijks onderzoek gedaan. Zo is er sprake van een post-BSA-dip (studenten die in het tweede jaar minder ec's halen dan in het eerste jaar) bij de faculteiten FTR, letteren en geneeskunde, maar de oorzaken zijn niet duidelijk. Verder onderzoek is nodig.

INTERVIEW

Iedere maand worden twee leden vanuit de Gezamenlijke Vergadering geïnterviewd. Wie zijn ze en wat doen ze? Deze maand: Daniela Patru en Stefan Vermaat

DANIELA PATRU PHD CANDIDATE IN BUSINESS ADMINISTRATION

Why did you join the OR? "Two reasons: I thought the inner-workings of the university would be really interesting to see – it's such a complex organisation, after all. I also thought it would be a good way to improve my Dutch, since so much of the written and spoken communication is in Dutch."

Who is your role model? "I'm not sure I've ever had one. I think what I actually do is pick character traits I admire from all sorts of sources: family, friends, even fictional characters."

What is your favorite spot on campus? "The Cultuurcafé after hours, when the music matches my tastes."

What is your biggest frustration with the university? "The fact that many support services overlap (between faculties or between the faculty and university levels) with no communication or coordination between them."

What is your internationalisation dream? "That the university's ambitions and discourse match the experiences of students and staff."

What new country would you love to visit? "I'm really looking forward to Ireland and seeing more of the UK, and it would be grand if I ever get to Iceland one of these years."

Where does your passion for internationalisation come from? "I think most of it comes from having been on both sides of the fence: as an end-user (being a master student and now doing my PhD here) and as a promoter (during recruitment events for international students over a number of years). Reconciling the two aspects really put things in perspective."

STEFAN VERMAAT STUDENT MASTER INTERNATIONAL RELATIONS/ POLITICAL CHAIR ISON

Why did you decide to become a member of the Student Council? "Through my mentorship at Radboud International Students I became more aware of the international societies of Nijmegen and the possibilities they offer. The position

Daniela Patru en Stefan Vermaat

of political chair with ISON (International Student Organisations of Nijmegen) gave me the possibility to represent them, and put some of the theory I learned during my bachelor in Political Science into practice."

Who is your role model? "Herman van Rompuy. A calm, haiku-writing, rock 'n' roll loving philosopher. And European Council president."

What is your favourite place on campus? "A place I only recently discovered: the bar of the faculty of medical science, the Aesculaaf."

What is your biggest frustration at Radboud University? "That the international students in Nijmegen form such a separate group within the university. We almost seem to forget that 2000 of our students have foreign passports, in addition to around 800 international staff members."

Which country would you really like to visit? "The countries of Eurasia, such as Uzbekistan and Turkmenistan. Countries that form the centre of global powerplay, but almost go unnoticed by international media and international organisations."

Where does your passion of internationalisation come from? "Internationalisation only brings benefits. Students practice their English, become more culturally aware and prepare themselves for a globalised world and an international career."

OORSPRONG

DE AUTONOMIE VAN DE DIEREN
DAT STEEDS WEER HARDNEKKIGE NIET OP ZOEK ZIJN MAAR ZICHZELF
DIE VOLHARDENDE ROUTINE, HET TROUW BLIJVEN AAN DE ZINLOOSHEID
VAN ONEINDIG KWISPELEN, RUIKEN, GRAVEN
DAT ALLES ONTROERT MIJ

NEE, DAN DE MENS; ALTIJD ZOEKEND EN ZUCHTEND
NIET WETEND, BETEKENIS WILLEN GEVEN AAN DINGEN
WAAR GEEN ANTWOORD OP IS, ONEINDIG VRAGEND
NIMMER TEVREDEN, DIT ALLES STEMT MIJ DROEF.

MAAR KIJK MIJ OP DE BANK, HOND EN IK
MEN ZOU ZEGGEN; EEN AANVULLING DIT, HOE PRACHTIG
IS DE KOP EEN VERLENGSTUK VAN UW HAND

EN IK ZEG; NEE. U ZIET DIT ALLEN COMPLEET VERKEERD.
DIT IS SLECHTS DE OORSPRONG
HIER, DIE WIJ HEBBEN GEVONDEN.

Jrene Schoenmaker is dit collegejaar
CAMPUSDICHTER. ELKE MAAND SCHRIJFT ZE EEN GEDICHT VOOR VOX.
Mena*ll* ILLUSTREERT HAAR WOORDEN.

Je kunt natuurlijk alle stadskranten uitpluizen, honderden sites afgaan of je abonneren op een veel te frequente nieuwsbrief om erachter te komen wat Nijmegen komende maand te bieden heeft op cultuurgebied. Maar je kunt ook gewoon achterover leunen en vertrouwen op de mening van vier Vox-deskundigen.

UITGAAN

SIMON MAMAHIT (21), STUDENT PSYCHOLOGIE, UITGAANSEPERT EN RAPPER MC DISCIPLINE

HIPHOP JAZZ CROSSOVER

Samenwerkingsproject van stichting PAN dat uitmondt in een album (begin 2014) en een toer!

FINALE DJ-CONTEST

24 oktober, De Kronkel

De mooiste coffeeshop van Nijmegen houdt jaarlijkse een dj-contest met een bekende jury voor dj's uit Nijmegen. Gratis (consumptie verplicht). 19.00 uur.

DEEP CUTZ HELL-O-WEEN EDITION

26 oktober, Waalhalla

Halloween wordt goed gevierd in Nijmegen. In het illustere, spookachtige Waalhalla komen honderden klopgeesten samen om de hele nacht uit hun plaat te gaan. Laat je beheksen. 15 euro (12 euro voorverkoop). 23.00 uur.

IN DE STUDIO GAAT HET LEKKER

Hoe maak je een rapnummer? **Simon Mamahit is rapper onder de naam MC Discipline en student psychologie. Hij beschrijft hoe zijn nieuwe track tot stand kwam. 'Druk, altijd druk, we zijn zo druk.'**

Tekst: Simon Mamahit
Foto: Duncan de Fey

Langs het oude Sportfondsenbad Oost loop ik richting de studio van Bigmouth Music. Ik heb een afspraak met Nijmeegse Jeroentje en Ermelo's eigen Rei. Net als ik zijn zij rappers. Jeroentje ken ik als goede vriend en muzikant met wie ik graag samenwerk, Rei alleen van repetities. Ik verheug me op onze samenwerking.

Gisteravond – wellicht een tikje overmoedig – besloten we dat we vandaag best in vijf uur tijd een track konden schrijven en opnemen. Voor de studiotijd was al betaald, maar geen

van de andere rappers uit het project van Stichting PAN (zie kader) maakte er gebruik van. Het is nota bene crisis en de studiohuur bedraagt 350 euro per dagdeel! Die tijd claimen we dus maar voor onszelf, zonder enig idee wat we gaan doen. De muziek is al wel klaar, die levert funk/jazz/hiphop-band Skunkfunk. Onze tekst is dus het enige wat we nog nodig hebben om het nummer af te maken.

Na mijn college ben ik vanmiddag meteen naar huis gefietst. Zeiknat kwam ik op mijn kamer aan. Snel even wat gegeten. Ik wist dat Jeroen en Rei

**DE TEKST VAN
 MC DISCIPLINE:**

'Uuhhm... ken je werkcolleges?
 Ken je door de regen snel wezen?
 Om een doucheje te plegen en
 een soepje te eten?
 Paracetamolletjes
 Twaalf koffietjes
 Zware frons op mijn visage
 met een maniakale glimlach
 deze dag is nu al dolletjes!'

MC Discipline nam de track op in het kader van een jaarlijks kweekvijverproject van Stichting PAN. Talent wordt gescout en uitgenodigd om voor enkele maanden samen met anderen te werken aan een album of EP. Voorgaande jaren waren de cd's Proef, Keizersnede en Baanbrekende Generatie het resultaat. Dit jaar staat de samenwerking in het teken van een jazz en hiphop cross-over. Jeroentje, Nosa (ZoMoeilijk) en MC Discipline vertegenwoordigen Nijmegen. Het album verschijnt begin 2014. **Zie www.futurevintagemm.com**

al in de studio waren en dat de tijd begon te dringen. Daarom besloot ik te doen wat elke weldenkende student op een moment van verplichtingen doet....Juist, ik ging mijn kamer opruimen. 'Druk, altijd druk, we zijn zo druk' – deze zin ging rond in mijn hoofd. Bruikbare teksten komen vaak spontaan opzetten; dit werd een deel van het refrein.

Eenmaal in de studio gaat het lekker. Eigenlijk zou muziek maken altijd zo moeten gaan: het concept en de opzet van het refrein bedenken we in een mum van tijd.

We spreken af te schrijven in een 8-8-8-schema. Dit betekent dat elke rapper per couplet acht maten krijgt om zijn tekst te verwerken.

De eerste twee coupletten zijn elk 24 maten.

Ik lanceer het zinnetje dat in mijn hoofd zit en de jongens kunnen zich erin vinden. Ook zij hebben een hectische dag achter de rug.

We halen bier en drinken dit zwingend op, weggedoken achter iPad, blocnote of laptop om onze teksten te schrijven. In no time staan tekst en indeling van de rappers op de track, elke rapper krijgt 'een 8' toegewezen in het couplet en 'een 4' in de bridge. Het refrein verzorgen Jeroen en ik. We hebben het gehaald!

Daarmee is het nummer nog niet klaar. Een producer moet er nu mee aan de slag. Dan is het wachten op het eindresultaat. Spannend. ★

LEZEN

JELKO ARTS (21), STUDENT NEDERLANDS EN REDACTEUR BIJ LITERAIR TIJDSCHRIFT OP RUWE PLANKEN

BRIDGET JONES'S DIARY

Helen Fielding

Vreemdste boekbericht van de maand: veertien jaar na het laatste Bridget-Jones-boek verschijnt deze maand onverwacht een derde deel. Het is de vraag of fans daar nog op zaten te wachten. De schokkendste plotwending – spoiler alert! – is zonder twijfel de dood van Jones' geliefde Mark Darcy.

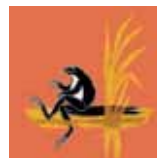
NOOIT MEER SLAPEN

Willem Frederik Hermans

Afgelopen maand meldde de Bezige Bij dat de filmrechten van Nooit meer slapen zijn verkocht. In 2015 moet de film gaan draaien. Reden om deze dijk van een klassieker te herlezen.

HET LOT VAN DE KIKKER

Toon Tellegen

Alweer een Tellegen-boek over dieren en hun zorgen, maar de absurde verhalen vervelen nooit. Sprookjesachtig en soms onbegrijpelijk, maar o zo mooi.

LUISTEREN

ROBIN OOSTRUM (24), STUDENT INFORMATICA, DJ IN DOORN-ROOSJE EN FREELANCE POP-JOURNALIST

JOSH RITTER

1 november, De Lindenberg

In 2006 haalde hij de top 100 Best Living Songwriters van Paste Magazine, nu komt de bitterzoete troubadour solo naar Nijmegen. Leonard Cohen en Bob Dylan. 16 euro. 20.00 uur.

LOW

12 november, LUX

Het Amerikaanse trio Low maakt al sinds 1993 intieme liedjes met minimale arrangementen. Vooral de samen-

zang van Alan Sparhawk en Mimi Parker is een lust voor het oor.

17 euro. 20.00 uur.

SAVAGES

18 november, Doornroosje

De vier dames van Savages spelen een verleidelijke mix van post-punk en new wave. Na eerdere Nijmeegse shows op het Valkhof en in Merleyn is nu Roosje aan de beurt. 17 euro. 20.00 uur.

ZIEN

MARLON JANSSEN (25), STUDENT ALGEMENE CULTUURWETENSCHAPPEN EN FILMFANAAT

LEIDEN INTERNATIONAL FILM FESTIVAL

1-10 november

Als je graag films ziet met wat meer diepgang dan *The Hangover III*, maar geen doorgewinterde arthouse-liefhebber bent, zit je hier goed. Vooral de American Independent competitie is een aanrader. Voor prijzen: www.leidenfilmfestival.nl

HET DINER

20 november LUX

Herman Kochs thriller, winnaar van de NS publieksprijs 2008, kan je moeilijk ontgaan zijn. Ben je benieuwd hoe de roman het er op het witte doek vanaf brengt, kom dan naar de première. 9 euro.

CASABLANCA

4 november LUX

Jaa! Zien! Hulde aan LUX voor het vertonen van deze prachtige klassieker. 9 euro.

AGENDA

MEDEDELINGEN OF BERICHTEN
VOOR VOX CAMPUS KUNT U
STUREN NAAR: VOXCAMPUS@
VOX.RU.NL DE VOLGENDE VOX
VERSCHIJNT OP 21 NOVEMBER 2013.

ALGEMEEN

www.ru.nl/studentenkerk

30 OKTOBER, 16:45 uur: Start van meditatiecursus in het Engels.

30 OKTOBER & 13 NOVEMBER, 17:45 uur: Discussiegroep 'Who am I?'

5 & 6 NOVEMBER: Start van een nieuwe meditatiecursus.

6 & 20 NOVEMBER, 19:30 uur: Cursus Geloven onderweg.

12 NOVEMBER: Start van de cursus In balans komen en leren omgaan met je grenzen. De cursusgroep Geloven voor beginners, eens in de 14 dagen op dinsdag, start wanneer er voldoende inschrijvingen zijn.

CULTUUR

www.ru.nl/cultuuroopdecampus

29 OKTOBER, 20:30 uur: Muziek van Nausica begeleid door VJ Gitterende Eenhoorn en kunstenaar Menah. Bereid je voor op een surrealistisch avondje.

Locatie: Cultuurcafé.

6 NOVEMBER, 19:30 uur: Filmavond Happy-Go-Lucky + Lachyoga. In de feelgood film Happy-Go-Lucky staat het turbulente leven van de altijd

WINTERTUINFESTIVAL

'Lichtheid in de literatuur' is dit jaar het thema van het Wintertuinfestival. Het betreft een jubileumeditie, want het festival van Literair Productiehuis Wintertuin bestaat twintig jaar. Van 21 tot en met 24 november zijn er producties, programma's, colleges en masterclasses te bezoeken op verschillende locaties in de stad en ook op de campus.

De aftrap is op donderdag 21 november traditiegetrouw op de Radboud Universiteit. De Vlaamse schrijver Herman Brusselmans geeft college over het festivalthema (CC1, 20:00u). Daarnaast zal Jochem van den Berg, het brein achter de satirische nieuwssite De Speld, een masterclass geven in het schrijven van satirische nieuwsberichten (Zijzaal Refter, 12:30u, aanmelden via noortje@wintertuin.nl).

Kijk voor het verdere programmaoverzicht, met onder anderen Arjan Ederveen, A.L. Sniijders op www.wintertuin.nl

vrolijke basisschoolleeres Poppy centraal. De film wordt voorafgegaan door een interactieve lezing van lachyogacoach Wil Hendriks. Locatie: Collegezalencentrum.

12 NOVEMBER, 20:30 uur: Muziek van Groove Garden. De swingende pop van Groove Garden komt het herfstige weer verjagen. Locatie: Cultuurcafé.

19 NOVEMBER, 20:30 uur: Muziek van For the Birds. For the Birds bestaat uit drie eigenzinnige vogels die niet bij de zwerm willen horen. Locatie: Cultuurcafé.

ADVERTENTIE

EUROPA - OP ZOEK NAAR NIEUW ELAN

SYMPOSIUM OVER EUROPA
16 NOVEMBER 2013 AULA RADBOUD UNIVERSITEIT NIJMEGEN

Met:

WIM VAN DE DONK PETER RIETBERGEN GABRIËL VAN DEN BRINK
DICK PELS TON VAN DEN BRINK JOS ROEMER ARJAN BROERS
MARIA MARTENS EELKE DE JONG PAUL VAN GEEST NORA ASRAMI

STUDENTEN GRATIS TOEGANG. MEER INFORMATIE EN INSCHRIJVEN:
WWW.THOMASMORE.NL

Thijmgenootschap Stichting Thomas More Adelbert Vereniging

**SOETERBEECK
PROGRAMMA**

www.ru.nl/sp

29 OKTOBER, 19:00 uur: Filmdebat The Fountainhead. De film The Fountainhead gaat over een architect die compromisloos vasthoudt aan zijn eigen idealen en vrijheid. De film is gebaseerd op de gelijknamige roman van de Amerikaanse filosoof Ayn Rand. Filosoof Tim Houwen leidt de film in en gaat na afloop met de zaal in gesprek over individuele vrijheid. Locatie: Collegezalencentrum.

31 OKTOBER, 15:00 uur: Studentenseminar met godsdienstwetenschapper Karen Armstrong: 'What is Belief?'. Locatie: Erasmusgebouw; 20:00 uur: Lezing 'Compassion: Nice Idea or Urgent Global Imperative?' door Karen Armstrong. Armstrong stelt dat alle godsdiensten in de kern om compassie draaien. Locatie: Collegezalencentrum.

3 NOVEMBER, 11:00 uur: Soeterbeeck Preek 'Gij zult de natuur een handje helpen', door Joop Schaminée. Hoogleraar plantengemeenschappen Schaminée zal betogen dat het geen optie is om de natuur haar eigen gang te laten gaan. Als we écht om diversiteit geven, dan moeten we de natuur een handje helpen. Locatie: Mariënburgkapel.

7 NOVEMBER, 20:00 uur: 'Camus – Juist nu!'. Lezing en gesprek met filosoof Ruud Welten en cultuurweten-

Foto: Henri Cartier-Bresson

schapper Mathijs Sanders over de Franse schrijver Albert Camus. Volgens de sprekers sluit het kritische en maatschappelijk betrokken werk van Camus perfect aan bij de actuele kwesties van onze tijd. Locatie: Aula.

13 NOVEMBER, 20:00 uur: Filosofieworkshop 'Jezelf kennen. Hoe doe je dat?' door Fleur Jongepier. Volgens onderzoeker in de cognitiefilosofie Jongepier moet je echt iets voor zelfkennis doen. Hoe dat precies werkt, legt ze in een korte inleiding uit. Daarna gaan de deelnemers met elkaar in gesprek. Locatie: Huize Heyendaal.

15 NOVEMBER, 19:00 uur: Afscheidslzing door kunstcriticus Anna Tilroe 'Belangrijke kunst: wie bepaalt?'. Tilroe is kunstcriticus en curator en tot voor kort bijzonder hoogleraar Kunst en Cultuur. In haar afscheidslzing gaat ze in op de vraag wie bepaalt wat wij als belangrijke kunst te zien krijgen. Locatie: Nog niet bekend.

PROMOTIES & ORATIES

20 NOVEMBER, 19:30 uur: Filmavond Exit through the Gift Shop. Deze humoristische film, gemaakt door de beroemde Britse graffiti-artiest Banksy, biedt een inkijkje in de geheimzinnige graffitiscene. Voorafgaand aan de film breng je samen met graffiti-artiest Fuuki en de andere bezoekers een kunstwerk tot stand.
Locatie: Collegezaalcomplex.

21 NOVEMBER, 20:30 uur: Cabaret-programma '25 jaar Ruud' door Ruud Smulders. Bekend van De blonde jongens en Tim, laat het jonge talent zien dat hij na 25 jaar nog steeds in topvorm is.
Locatie: De Rode Laars.

SPORT

www.ru.nl/usc

3 NOVEMBER: Start inschrijving periode 2 voor studenten.

11 NOVEMBER: Start van periode 2.
www.zevenheuvelenloop.nl

16 & 17 NOVEMBER: De dertigste editie van de Zevenheuvelenloop. Op zaterdagavond is de speciale jubileumloop; op zondag is de gebruikelijke Zevenheuvelenloop.

Locatie: Groesbeekseweg ter hoogte van de Sumatralaan.

PERSONEEL

www.ru.nl/pv

24 OKTOBER, 18:30 uur: Pubquiz van Personeelsvereniging Radboud en Promovendi Overleg Nijmegen. Teams kunnen zich opgeven via pon@ru.nl.

Locatie: Cultuurcafé.

28 OKTOBER, 12:45 uur: Muziek in de Pauze met Gerda Marijs (cello) en Nick Scholten (harp). Locatie: Aula.

29 OKTOBER, 19:30 uur: Op deze avond leer je diavoorstellingen maken met Windows Moviemaker.
Locatie: Villa Oud Heyendaal.

31 OKTOBER, 19:30 uur: Start van de cursus digitale fotobewerking met PhotoFiltre.

Locatie: Villa Oud Heyendaal.

5 NOVEMBER, 19:30 uur: Op deze avond leer je hoe je een Windows computer kunt onderhouden.
Locatie: Villa Oud Heyendaal.

5 NOVEMBER, 19:30 uur: Fotoclub FLASH viert haar 25-jarig bestaan met een presentatie over de nieuwe stadsbrug De Oversteek door de Nijmeegse fotograaf Thea van den Heuvel.
Locatie: Villa Oud Heyendaal.

19 NOVEMBER, 19:30 uur: Op deze avond leer je hoe je een Windows computer kunt beveiligen.
Locatie: Villa Oud Heyendaal.

BENOEMINGEN

DHR. PROF. DR. H. (HANS) SCHULTE-NÖLKE is op 1 september 2013 benoemd tot bijzonder hoogleraar Duits recht (FdR).

4 NOVEMBER, 12.30 uur: Promotie dhr. drs. M.W. Noordenbos (FSW) 'Phonological representations in dyslexia: underspecified or overspecified?.'

4 NOVEMBER, 14.30 uur: Promotie dhr. P.R. Kensche (UMC) 'Relationship in slow motion: how sequence evolution can be exploited to predict functional relationships between proteins.'

5 NOVEMBER, 12.30 uur: Promotie dhr. mr. A.T.C.J. Dangerman (FdM) 'The energy system, lock-in and adaptation.'

6 NOVEMBER, 12.30 uur: Promotie dhr. drs. D.A.X. Schinagl (UMC) 'Radiotherapy for head and neck cancer: the role of FDG-PET.'

6 NOVEMBER, 14.30 uur: Promotie dhr. ir. D.A.A. Samsura (FdM) 'Games and the city: applying game-theoretical approaches to land and property development analysis.'

6 NOVEMBER, 16.30 uur: Promotie dhr. drs. L. Lensink (FNWI) 'Applying formal methods in software development.'

8 NOVEMBER, 10.30 uur: Promotie mw. drs. J.K.M. Berns (FdL) 'Friction between phonetics and phonology. The status of affricates.'

8 NOVEMBER, 13.00 uur: Promotie dhr. drs. P.J. van den Hazel (FdM) 'The rise of children's environmental health.'

8 NOVEMBER, 15.45 uur: Oratie dhr. prof. dr. J.B.H. de Haan (FdL) 'In scène gezet. De verbinding tussen architectuur, ruimte en object in Friese interieurs.'

11 NOVEMBER, 14.30 uur: Promotie mw. J. Ma (UMC) 'Cell-based strategies in bone tissue engineering: effects of mesenchymal stem cell origin and cocultures with angiogenic cells.'

11 NOVEMBER, 16.30 uur: Promotie mw. drs. A.K. Lüttjohann (FSW) 'The role of the cortico-thalamo-cortical system in absence epilepsy.'

12 NOVEMBER, 10.30 uur: Promotie mw. drs. A.P. Nagelkerke (UMC) 'Function and prognostic value of Lamp3 in cancer.'

13 NOVEMBER, 10.30 uur: Promotie mw. drs. A.E.M. van Nieuwenhuijze (UMC) 'GM-CSF and IL-17: Partners in crime in experimental inflammation.'

13 NOVEMBER, 12.30 uur: Promotie mw. drs. M.A.H. Minis (UMC) 'Sustainability of work for persons with neuromuscular diseases.'

13 NOVEMBER, 14.30 uur: Promotie dhr. drs. F. Weyzig (FSW) 'Taxation and development: Effects of Dutch tax policy on taxation of multinationals in developing countries.'

13 NOVEMBER, 16.30 uur: Promotie mw. drs. I.A.M. Hanique (FdL) 'Mental representation and processing of reduced words in casual speech.'

14 NOVEMBER, 10.30 uur: Promotie dhr. drs. A.L.P. Markou (UMC) 'Quality of life after cardiac surgery.'

PROMOTIE 28 NOVEMBER, 10:30 UUR: MW. IR. KRIS BEVELANDER (FSW) 'SOCIAL RECIPES FOR APPETITE. PEER INFLUENCE ON YOUNG PEOPLE'S FOOD CHOICE AND INTAKE.'

Wat heb je onderzocht?

"Ik heb onderzocht wat de invloed van sociale imitatie is op de voedselkeuze en het eetgedrag van basisschoolleerlingen. Overgewicht bij jonge kinderen veroorzaakt vaak gezondheidsproblemen op latere leeftijd.

Daarom is het van belang te weten welke factoren bijdragen aan overgewicht. Naast bijvoorbeeld genen en metabolisme blijkt sociale imitatie een belangrijke factor. Via een aantal sociale experimenten heb ik onderzocht hoe dit mechanisme bij basisscholieren precies werkt."

Wat zijn je bevindingen?

"Uit mijn onderzoek blijkt dat alle onderzochte kinderen hun leeftijdsgenootjes nadoen als het om hun eetgedrag gaat, maar dat persoonlijke karakteristieken – zoals zelfvertrouwen en lichaamsgewicht – en gewoontes en voorkeuren invloed hebben op de mate waarin zij imiteren.

Dit is relevante kennis voor het tegengaan van overgewicht; interventieprogramma's leggen namelijk de nadruk op gezond eten, terwijl het ook zou helpen als sociale rolmodellen gaan minderen wat betreft de inname van ongezonde voeding."

14 NOVEMBER, 13.00 uur: Promotie dhr. drs. I.A. Brazil (FSW) 'Change doesn't come easy: dynamics of adaptive behavior in psychopathy.'

14 NOVEMBER, 15.45 uur: Oratie dhr. prof. dr. H. van Goor (UMC) 'Op maat gesneden.'

15 NOVEMBER, 10.30 uur: Promotie dhr. M.T.B. Nielsen (FNWI) 'X-ray emissions from progenitors of Type Ia Supernovae.'

15 NOVEMBER, 14.00 uur: Promotie dhr. C.F. Kerpel (FNWI) 'Structure and Chemistry of Platinum Group Metal Clusters.'

15 NOVEMBER, 15.00 uur: Afscheidscollege dhr. prof. mr. R. Fernhout (FdR) 'Vrij verkeer van studenten.'

18 NOVEMBER, 10.30 uur: Promotie mw. drs. J.S.W.A. Claeys (FNWI) 'The binary progenitor evolution of supernovae.'

18 NOVEMBER, 13.00 uur: Promotie dhr. drs. L.W.M. Peters (FdM) 'Cliché & organisatie. Denken met Deleuze & film.'

19 NOVEMBER, 10.30 uur: Promotie dhr. R. Wagter (FNWI) 'Enterprise coherence governance.'

19 NOVEMBER, 12.30 uur: Promotie mw. drs. D.J.J. Hermans (UMC) 'Infantile hemangiomas, the implications of the changing landscape of treatment after propranolol.'

20 NOVEMBER, 12.30 uur: Promotie mw. drs. K.M. Brouwer (UMC) 'Regenerative medicine of the diaphragm. Development and preclinical evaluation of collagen-based scaffolds.'

21 NOVEMBER, 12.30 uur: Promotie dhr. S. Rechenberger (FNWI) 'Quantum Einstein Gravity. The Metric and the Foliated Formulation.'

21 NOVEMBER, 14.30 uur: Promotie dhr. drs. H.F. Massink (FNWI) 'Blijvend thuis op aarde? Een historisch, systematisch en praktisch onderzoek naar de mogelijkheid van de operationalisering van het concept duurzaamheid, in het bijzonder voor de landbouw.'

21 NOVEMBER, 16.30 uur: Promotie mw. drs. M.J.G.M. Tummers (UMC) 'Stepped care for chronic fatigue syndrome.'

22 NOVEMBER, 10.30 uur: Promotie dhr. drs. W. Hoefsloot (UMC) 'Nontuberculous mycobacteria: new insights in epidemiology and clinical relevance.'

22 NOVEMBER, 12.30 uur: Promotie mw. drs. R.M.E. Jansink (UMC) 'Improving diabetes care. Nurse led lifestyle counseling in primary care.'

22 NOVEMBER, 15.00 uur: Afscheidscollege dhr. prof. mr. A. Machiels (FdR) 'Feit en fictie in het strafrecht.'

MARK

OBI

huiselijke kringen

Mark en Obi hebben net samen gegeten. Bami met gemarineerde kip en gewokte paddenstoelen. Zoals elke avond na het eten, ploffen de twee op hun bank in Jonkerbosch voor een ontspannend uurtje nazi-zombies afknallen.

Mark, vijfdejaars bestuurskunde, legt het spel (Call of Duty: World at War) uit:

"Oké, het idee is dus dat je nazi-zombies afschiet voordat ze je huis binnenkomen. Hoe verder het spel vordert, hoe moeilijker dat wordt. In het begin loop je een beetje *kills* te stelen van elkaar, maar op 't laatst is het tegenhouden wat je tegenhouden kan. De zombies worden sneller en groter en je hebt steeds meer kogels nodig. Sommigen lopen door met hun kop eraf – dat doen ze."

(Obi, vierdejaars Engelse taal en cultuur, heeft geen tijd om te praten. Chasing zombies...)

Mark: "Iedere ronde eindigt als je de laatste zombie doodschiet. Soms laten we de laatste juist leven – de shenkie noemen we die – zodat we tijd hebben om goede wapens te zoeken voor de volgende ronde. Als we een granaatje gooien hebben we de meeste tijd, want dan verbranden de benen van de shenkie en kun je net zo goed even gaan poepen. We spelen dit spel elke dag een

uurtje na het eten. Hiervoor speelden we Zelda en daarvoor hadden we een Guitar-Hero-fase. Of we wel praten ondertussen? Ja, om aanwijzingen te geven. De dag doornemen doen we niet. Dit uur draait alleen om ons en de nazi-zombies. Doodgaan voor level zes is schaamte, level vijftien halen is *high-five*-niveau en tot level achtien komen is een flinke knuffel waard. Nazi-zombies ombrengen is onze *bromance*. Obi, nú! Achter je!"

Tekst: Joep Sistermanns / **Foto:** Bert Beelen

In 'huiselijke kringen' stappen een verslaggever en een fotograaf een studentenhuus binnen om vast te leggen wat de huisgenoten zoal samen doen.